

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ
„ХРИСТО БОТЕВ” - РУСЕ

П Р А В И Л Н И К

***ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ
НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД В СИСТЕМАТА НА
НАРОДНАТА ПРОСВЕТА***

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

РАЗДЕЛ I

ОБЛАСТ И РЕД ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПРАВИЛНИКА

Чл.1. (1) Настоящият правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд се издава в изпълнение на чл.5, ал.1 от инструкцията на МОН от 5 юли 1996 година за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета.

С него се определят основните безопасни изисквания, които трябва да се осигуряват и спазват при провеждане на възпитанието, обучението и трудовата дейност в СУ “Христо Ботев”, за да се предотвратят трудови злополуки и заболявания на учениците в процеса на теоретичното обучение, учебната и производствена практика, при извънучилищни дейности, при организирано придвижване на ученици и друг персонал като пешеходци или пътници в транспортни средства и други.

(2) По смисъла в термина “безопасни условия на възпитание, обучение и труд” се включват и хигиенните условия и противопожарната охрана.

Чл.2. Правилникът определя основните изисквания, които трябва да се осигуряват и спазват при провеждане на възпитанието, обучението и трудовата дейност, за да се предотвратят евентуални трудови злополуки и заболявания на учениците в процеса на теоретичното обучение, учебната и производствената практика, при извънучилищни дейности, при обучението по труд и техника, при организирано придвижване на ученици и друг персонал като пешеходци или пътници в транспортни средства и др.

Чл.3. (1) Правилникът е задължителен за всички участници в учебно-възпитателния процес и (или в трудовата дейност и урежда техните права, задължения и отговорности по осигуряване, контролиране и изпълнение на безопасните условия на възпитание, обучение и труд).

(2) Освен изискванията на този правилник трябва да се спазват и установените в Република България единни, отраслови и ведомствени правила, норми и изисквания за безопасни условия на работа, съответстващи на дейността.

Чл.4. Отговорност за изпълнение на правилника, носят ръководството на

просветното звено и съответните длъжностни лица. Виновните се привличат към административна и съдебна отговорност, съгласно действащите закони и разпоредби.

Чл.5. Правилникът се утвърждава от Директора СУ „Христо Ботев”.

Чл.6. Правилникът се актуализира преди въвеждане на нови: машини, апарати, уреди, съоръжения и технологии, материали и вещества, при разкриване на нови работни места и дейности, при изменение на правилата, нормативите и изискванията.

Чл.7. (1) Забранено е да се сключват трудови договори за работа с работници и служители, които:

1. нямат необходимата квалификация и документ за правоспособност;
2. не са навършили 18 години и нямат разрешение на районната инспекция по труда;

3. не са преминали предварителен медицински преглед.

(2) Забранено е да се допускат на работа работници и служители, които:

1. не са сключили трудов договор;
2. не са инструктирани и запознати с условията и изискванията за безопасна работа;

3. са употребили преди или употребяват алкохол, наркотици или други упойващи вещества през работно време.

Чл. 8. Въвеждане в експлоатация на сградата на СУ “Христо Ботев”

- 1.Разрешение за въвеждане в експлоатация – Сградата на училището е въведена в експлоатация през 1898 год.

2. Осъществявана дейност – учебна.

Чл. 9. Територия на просветното звено

1. Разположение на сградата - СУ “Христо Ботев” се намира на ул.”Александровска” 3, в централния район на град Русе, в който няма промишлени предприятия и фирми.

2. Пътища /автотранспорт, жп-транспорт, пешеходни пътеки/ - СУ “Христо Ботев” е разположено в близост до главен път с движение, на един от централните площади в града.

3. Ограждения, маркировка и сигнализация - Сградата е оградена с ограда от ковано желязо. На тротоара пред училището има парапет, предпазващ учениците от директно попадане на пътното платно. На пътното платно е маркирана пешеходна пътека. Сградата е осветена с прожектори.

4. Строителна характеристика на училището:

- обща площ – 12 000 м²
- застроена площ – 2 700 м²
- незастроена площ - 9 300 м²
- брой на сградите – 1 (един) брой
- етажност – 3 (три) етажа, от които един подземен
- Категория на сградата – тип А1,
- Клас на функционална пожарна опасност - Ф 4.1
- тип строителство – монолитно

РАЗДЕЛ II

ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ОТГОВОРНОСТИ И ПРАВА НА ДЪЛЖНОСТНИТЕ ЛИЦА И УЧАЩИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

Чл. 10. Задълженията, отговорностите и правата по този правилник се вписват като анекс към длъжностните характеристики на лицата, които ръководят и изпълняват учебните и трудови процеси съгласно чл. 3 т. 2 от ПМС № 9/17.01.1995 година.

Чл.11. Задължения, отговорности и права на ДИРЕКТОРА СУ „Христо Ботев”:

1.Разработва Правилник за осигуряване на здравословни и безопасни условия на обучение и труд, който се утвърждава не по-късно от началото на учебната година.

2. Отговаря за цялостното изпълнение на изискванията по ПБТ в училищата, учебно-възпитателните заведения,

3.Утвърждава правилник на просветното звено, което ръководи за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд. Организира запознаване на децата, учениците, педагогическия и непедагогическия персонал и родителите с правилника.

4. Организира запознаването на учениците, персонала и родителите с Правилника в началото на всяка учебна година и го актуализира при промяна на нормативната уредба, структурата на работните и учебни места, при нови учебни дейности, нови технологии, нови методики;

5.Разработва и утвърждава не по-късно от началото на учебната година „План за осигуряване на пожарната безопасност и План за действие на личния състав при пожар. Директорът запознава всички длъжностни лица и ученици с плана срещу подпис

6. Създава условия за опазване на живота, предпазване от рискове и укрепване здравето на децата и учащите се.

7. В съответствие Чл. 16. от Закона за здравословни и безопасни условия на труд работодателят е длъжен:

7.1. да оценява рисковете за безопасността и здравето на работещите, като обхваща избора на работно оборудване, използването на химични вещества и препарати и организацията на работните места;

7.2. в съответствие с оценката на риска и при необходимост да планира и

прилага превантивни мерки и методи на работа и производство, които да:

а) осигуряват подобряване нивото на защита на работещите;

б) са интегрирани във всички дейности и структурни звена на предприятието;

7.2а. да възлага на работещите задачи, съобразени с техните компетентности, опит и възможности, както и с пригодността им по отношение на безопасността и здравето при работа;

7.3. да отчита специфичните опасности за работещите, които се нуждаят от специална закрила, включително и тези с ограничена работоспособност;

7.4. да предвиди съответните улеснения за лицата по т. 3 на работните им места при изпълнение на трудовите им функции;

7.5. да създаде необходимата организация за осъществяване на наблюдението и контрола по изпълнението на планираните мерки;

7.6. да осигури ефективен контрол за извършване на работата без риск за здравето и по безопасен начин;

7.7. да не допуска до местата, където съществува сериозна или специфична опасност за здравето и живота, лица, които не са подходящо обучени, инструктирани и екипирани;

7.8. да предприеме необходимите мерки за координация на действията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, когато на един обект или работна площадка се извършват работи или дейности от работещи и на други работодатели.

7.9 При осъществяване на задълженията си по работодателят трябва да осигури здравословни и безопасни условия на труд и еднаква степен на защита от производствени рискове на всички работещи независимо от времетраенето на договора и продължителността на работното време.

8. Осигурява пожарната безопасност чрез спазване на действащите норми, правилници, наредби, предписания. Един път през учебната година осигурява провеждане на тренировки за действия при евакуация /пожар, аварии, бедствия, терористични актове/;

9. Организира учредяването и осигурява обучение на комитет /група/ по условия на труд в гимназията .

10. Утвърждава и изпълнява програма за оценка на риска, като прилага методика за оценка на риска,

11. Осигуряват обслужване на своите работници и служители от служби по

трудова медицина

12. Утвърждава програма за предприетите мерки, определени срокове и отговорни лица за предотвратяване, намаляване и ограничаване на риска, както и начина на контрол за изпълнение на тези мерки, не по-късно от началото на учебната година.

13. Осигурява задължителни периодични медицински прегледи на работещите и контрол на личната хигиена на учащите се.

14. Осигурява подходящо обучение по ЗБУТ, в съответствие със спецификата на всяко работно място и професия, контролира началните и периодични инструктажи по безопасност, хигиена на труда и пожарна безопасност на персонала и учащите се.

15. Задължително установява, разследва, регистрира и отчита всяка станала трудова злополука и известните му случаи на професионални заболявания по ред и начин, определен с отделен нормативен акт. При разследването задължително кани представители на работниците и служителите от КУТ или ГУТ и на синдикалните организации. Поддържа регистър на трудовите злополуки.

16. Разработва и утвърждава списък на работните места и видовете работи, за които на персонала и учениците се осигуряват лични предпазни средства и специални работни облекла, като определя вида, сроковете за износване и условията за използването им.

17. Осигурява безопасна техническа експлоатация, поддръжка, ремонт, периодични прегледи, изпитвания на енергийните съоръжения.

18. Проучва, планира необходимостта и своевременно заявява необходимите средства за изпълнение на дейностите, осигуряващи ЗБУТ пред финансовите органи.

19. Осигурява здравословни и безопасни условия на труд както на работещите, така и на всички останали лица, които по друг повод се намират във или в близост до работните помещения, площадки или места. Тези задължения важат и при организирането и провеждането на обучение във всички видове учебни заведения, организации и звена за повишаване на професионалната квалификация.

20. Носи отговорност за изпълнението на задълженията си за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, независимо дали тази дейност се осъществява от негов орган или е възложена на други компетентни служби или лица.

21. При осъществяване на дейността си работодателят е длъжен да се съобразява с изискванията на Закон за здравословни и безопасни условия на труд и поднормативните актове и документи към него.

22. В качеството си на работодател има пълно право да изисква отговорност от лицата, които нарушават изискванията или не изпълняват задълженията си по здравословни и безопасни условия на труд, като предприема административни мерки съгласно КТ.

23. Осъществява взаимодействие и координация с органите на МТСП, МЗ, МВР, МОН, отраслови министерства и ведомства и местните органи на държавната власт в дейността си по осигуряване на безопасните и здравословни условия на възпитание, обучение и труд.

24. Незабавно уведомява РУО – Русе, ТП на НОИ и Областната инспекция по труда в случаите на тежки или със смъртен изход злополуки и на тежки аварии.

25. Задължително информира РУО – Русе при настъпило ПТП с дете или ученик, в срок от 24 часа от узнаването.

26. Организира, контролира и отговаря за цялостната дейност по осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд в повереното му просветно звено.

27. Планира и провежда постоянна политика по здравословни и безопасни условия на труд

28. Ежегодно докладва на педагогическия съвет състоянието по БУВОТ, причините, довели до трудови злополуки и предприетите мерки за отстраняване на нередностите.

29. Изисква и осигурява медицински преглед на учащите преди постъпването им в просветното звено и периодичен преглед на допуснатите по изключение до учебна и производствена практика. Организира, заедно с медицинските специалисти провеждането на всички видове здравни мероприятия и поддържането на реда и хигиената на сградата и двора.

30. Осигурява (в изпълнение с изискването на чл.227 от КТ) изготвянето на инструкции за правилна и безопасна работа с отделните машини, апарати и съоръжения за учебните кабинети, лаборатории и работилници, съответстващи на нормативните изисквания и съобразени с психологическите особености на учащите и липсата на трудови навици.

31. Лично отговаря по изпълнението и контрола на безопасните условия на възпитание, обучение и труд на учащите през време на учебната и производствената практика в работилниците, кабинетите, лабораториите и извън просветното звено.

32. Организира проверка по спазването на установените в Република България единни правила, норми и изисквания по отношение на:

- шум, вибрации, чистота на въздуха, осветеност;
- ергономични условия;
- микроклимат – температура, влажност на въздуха.

33.. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

34. ДИРЕКТОРЪТ ОСИГУРЯВА:

34.1. Безопасни и здравословни условия на труд, така че всяка опасност за живота и здравето на учениците, педагогическия и непедагогически персонал да бъде предотвратена.

34.2. Осигурява указания за реда и начина на изпълнение на задачите, включително запознаване с длъжностните характеристики и правилата за безопасни и здравословни условия на труд.

34.3. Осигурява указания за реда и начина на изпълнение на задачите, включително запознаване с длъжностните характеристики и правилата за здравословни и безопасни условия на труд.

34.4. Осигурява вписването към длъжностните характеристики на служителите и работниците на конкретните им задължения за осигуряване на безопасни условия на труд.

34.5. Носи персонална отговорност по изпълнението и контрола на безопасните условия на възпитание, обучение и труд на учащите.

34.6. Осигурява подходящи помещения за учебни кабинети, лаборатории, работилници, като не допуска превръщане на неподходящи тавански, избени или сутеренни помещения за това;

34.7. Осигурява необходимите средства за мероприятията по охрана на труда;

34.8. Осигурява спазването и прилагането на държавни стандартни и отраслови норми по охрана на труда при усвояване на нови и вече произведени съоръжения, апарати, уреди и др.

34.9. Осигурява снабдяването с работни и специални облекла и лични предпазни средства и периодично да се внасят необходимите в тях подобрения, според изменилите се условия.

34.10. Осигурява безплатно работно и униформено и представително облекло при условията и реда, установени от МС или КТД.

34.11. Осигурява условия за санитарно-битово и медицинско обслужване на работниците, служителите и учащите;

34.12. Осигурява щателен преглед на цялото (или на част от него) просветно звено след извършен основен ремонт, като особено внимание се обръща на закрепването на вратите, прозорците, обезопасяването на електрическата инсталация и съоръжения (зануляване, заземяване), монтирането на машините, изискванията по хигиена на труда, противопожарната охрана и т.н.

35. Осигурява необходимото противопожарно оборудване на мястото за разполагането му.

Съгласувано с противопожарните и други органи определя пътищата за евакуация на учащите и другите служители и работници.

36. Подпомага организирането на евакуацията на учениците и трудовия колектив през учебната година и контролира нейното изпълнение.

37. Осигурява изготвянето на инструкции за спазване на изискванията и правилата на пожароопасност.

38. Следи за състоянията на проходите за евакуация, за правилната експлоатация на отоплителните съоръжения, електрическите инсталации и други.

39. Осигурява спазване на всички правила за пожарообезопасност при провеждане в просветното звено на несвойствените мероприятия.

40. Когато изходът от просветното звено е в близост до улица с интензивно движение да осигури съответно обезопасяване.

41. Разработва и одобрява по подходящ начин правила за спазване на здравословни и безопасни условия на труд.

42. Извършва контрол при сключването на трудов договор за спазване на изискванията за правоспособност и квалификация.

43. Проявява специална грижа и внимание към определени категории трудещи се и учащи се – младежи, жени и лица с намалена трудоспособност и други.

Чл. 12. Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд на ЗАМЕСТНИК - ДИРЕКТОРИТЕ ПО УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

1. Изпълняват заедно с директора целия обем от задължения свързани с организирането, ръководството и управлението на дейността по охраната на труда в СУ „Христо Ботев” - Русе.

2. Създават безопасни условия за работа на уредите, апаратите, инсталациите, уредбите и осигуряват спазване на нормативните изисквания за безопасна работа на работните места.

4. Организирант, заедно с лицето за координация и контрол по осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд, изготвянето на инструкции за безопасна работа с отделните апарати, уреди и съоръжения за учебните кабинети и лаборатории – съответстващи на нормативните изисквания и съобразени с психологическите особености на учащите.

Изготвените проекти да се представят на директора за утвърждаване.

5. Съвместно с медицинските специалисти и лицето за координация и контрол, да извършват периодичен контрол на санитарно–хигиенното състояние на учебните и административните места, правилното действие на вентилационните уредби, отоплението, осветлението, шума, физическото натоварване, ползването на работно облекло, продължителността на учебния работен ден и други.

При забелязани нарушения или недопустими отклонения от установените норми в областта на охраната на труда, да предприемат мерки за отстраняването им и да информират директора за решение.

6. Грижат се за осигуряване на необходимите нормативни документи (общодържавни и отраслови), регламентиращи изискванията свързани с безопасното провеждане на учебния процес.

7. Изпълняват в срок заповедта на директора и предписанията на контролните органи за отстраняване на допуснати нарушения по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Пряко ръководят изпълнението на мероприятията за подобряване условията на работа, за ограничаване или недопускане на причини, водещи до трудови злополуки и професионални заболявания.

8. Следят за състоянието на изходите за евакуация, за правилната експлоатация на отоплителните съоръжения и електрическите инсталации и уреди и спазване на противопожарните норми.

9. Осигуряват спазване разпоредбите на КТ във връзка с работното време, почивките и отпуските на щатния персонал.

10. Не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

11. Спазва указанията по противопожарна безопасност.

12. Спазва указанията по охрана на труда.

Чл. 13. Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд на ЗАМЕСТНИК - ДИРЕКТОР ПО АДМИНИСТРАТИВНА И СТОПАНСКА

ДЕЙНОСТ

1. Организира и контролира работата на непедagogическия персонал в училището
2. Снабдява училището с необходимите материали и консумативи
3. Организира инвентаризацията на материалните активи по ред, определен от директора
4. Организира изпълнението на дейността по плана за подготовка на есенно-зимния сезон.
5. Организира изпълнението на текущите и основни ремонти; разширяването и обогатяването на материално-техническата база.
6. Подпомага главния счетоводител при изпълнението на дейностите, свързани с прилагането на финансовите правила и счетоводната политика.
7. Осигурява изпълнението на изискванията по противопожарната охрана, съхранява противопожарното досие и спазването на противопожарното досие и спазването на предписанията на контролните органи.
8. Осъществява всички дейности, свързани със закона за безопасните и здравословни условия на труд.
9. Организира всички видове инструктажи и води необходимата документация за тона.
10. Организира почистването и дезинфекцирането на сградата от персонала и спазва изискванията на Регионалната здравна инспекция /РЗИ/.
11. Организира дейността на училището при природни бедствия и крупни аварии.
12. Съвместно с медицинските специалисти и лицето за координация и контрол, да извършват периодичен контрол на санитарно–хигиенното състояние на учебните и административните места, правилното действие на вентилационните уредби, отоплението, осветлението, шума, физическото натоварване, ползването на работно облекло, продължителността на учебния работен ден и други.
13. Изпълняват в срок заповедта на директора и предписанията на контролните органи за отстраняване на допуснати нарушения по Наредба № РД-07-2/16.12.2009 и Наредба № 8121z-647 за Правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите.

Пряко ръководят изпълнението на мероприятията за подобряване условията на работа, за ограничаване или недопускане на причини, водещи до трудови злополуки и

професионални заболявания.

14. Следят за състоянието на изходите за евакуация, за правилната експлоатация на отоплителните съоръжения и електрическите инсталации и уреди и спазване на противопожарните норми.

15. Не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

16. Спазва указанията по противопожарна безопасност.

17. Спазва указанията по охрана на труда.

Чл.14. Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд на ЛИЦЕТО, ОСЪЩЕСТВЯВАЩО КООРДИНАЦИЯ И КОНТРОЛ ПО ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД.

1. Познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

2. Осъществява от името Директора координация в работата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд за щатния персонал и учениците, за предпазване от рискове и укрепване здравето на децата.

3. Провежда начален инструктаж по БХТ и ПО съгласно Наредба № РД-07-2/16.12.2009 с всички новопостъпващи в учебното заведение служители и работници преди допускането им до работа;

4. Регистрира инструктажите в Книгите за инструктажи

5. Издава служебни бележки на новоназначените учители и служители и ги предоставя на завеждащият служба „Личен състав” за съхранение в личните дела.

6. Организира, подготвя и участва в разработването на инструкции за безопасна работа в помещенията – работилници, кабинетите, лабораториите, отделните машини, съоръжения, инструменти и други.

7. Подготвя предложения за утвърждаване на конкретни задължения за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд за лицата, ръководещи и изпълняващи трудови и учебни дейности.

8. Участва заедно медицинските специалисти в извършването на периодичен контрол за санитарно - хигиенното състояние във всички помещения, отделни работни

места и района на училището /учебното заведение/.

9. Изисква и контролира осигуряването на :

а/ необходимите работни и специални облекла, лични предпазни средства и периодичните им изпитания.

б/ първоначалните и периодични медицински прегледи.

в/ необходимите правилници, наредби, стандарти и други документи по БХТ и ПО.

г/ периодична ежемесечна проверка на техническото състояние на ръчните и преносими ел. инструменти, подвижни лампи и трансформатори и редовното водене на дневника за тази цел.

10. Участва в разследването на трудовите злополуки

11. Периодично информира директора за състоянието на условията в учебното заведение и за хода на изпълнение на поставените задачи, заповеди и предписания.

12. Извършва самостоятелно проверки по БХТ и ПО на всички работни места /работилници, кабинети, лаборатории/. Съставя протоколи за констатации, с които запознава директора, като изготвя и заповед с конкретни мерки за отстраняване на констатираните нарушения.

13. Осъществява връзка с регионалните органи на ГИТ, МЗ и МВР относно цялостната организация на работата на БХТ и ПО в учебното заведение.

14. Дава предложение за подобряване условията на труд.

15. Следи за изправността и наличността на ПП съоръжение.

16. Следи за състоянието на проходите за евакуация.

17. Ежегодно посещава курсове за опресняване на знанията си по БУВОТ.

18. Съхранява възложената му със заповед от директора документация по БУВОТ и периодично актуализира същата при необходимост.

19. Проучват офертите на Службите по трудова медицина и участват при оценката на риска и просветното звено.

20. Задължително организира и участва при разработването на вътрешните правила за осигуряване на безопасните и здравословни условия на труд – Правилник по БУВОТ, планове, инструкции, като за целта проучва нормативната уредба и предлага на директора тези документи, имащи отношение към дейността.

21. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

22. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

23. Да спазва указанията по охрана на труда.
24. Дава предложения за подобряване условията на труд.
25. Следи и се грижи за наличността на противопожарните съоръжения.
26. Изпълнява и всички други задължения по БХТ и ПО предвидени по нормативни документи за длъжността.

Чл. 15. Задължения и отговорности на НАЧАЛЕН УЧИТЕЛ И УЧИТЕЛ ПО ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ:

1. Носи отговорност за опазване на живота и здравето на учениците по време на учебните занятия и при други учебни форми и дейности, организирани от училището.
2. Следи за здравното състояние на учениците и контролира спазването на здравно- хигиенните норми и изисквания по време на учебния процес.
3. Инструктира учениците, контролира спазването на правилата за експлоатация и охрана на труда при работа с машините, материали и съоръжения в среди, които могат да бъдат потенциална заплаха за здравето и живота на учениците.
4. Познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
5. Инструктира учениците, контролира спазването на правилата за безопасност на движението по пътищата и за охраната на труда при работа с материали и в среди, които могат да бъдат потенциална заплаха за здравето и живота им.
6. В края на последния час за деня провежда „Петминутка”, след което извежда децата и учениците извън училище и изчаква разотиването им.
7. Определя за всеки ученик от първи и втори клас, съвместно с родителите му, най-безопасният път от дома до училището и обратно. Препоръчва на учениците от трети клас да спазват безопасни маршрути за придвижване.
8. Да проявява вискателност към всеки ученик за спазване правилата и изискванията за БР. Постоянно да наблюдава как работи всеки и в случай при нарушаване на правилата да взема съответни мерки.
9. Да запознава учениците с възможните последици в случай при неспазване на изискванията.
10. Да следи и осигурява спазването на режима за работа и почивка.
11. Да създава навици в учениците те сами, преди започване и по време на

работа внимателно да оглеждат работното си място и при забелязване на нередности, да го уведомяват.

12. Да не възлага на учениците несвойствени за тях задачи.

13. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да уведоми незабавно директора на училището.

14. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

15. Да проветрява помещенията през междучасията.

16. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

17. Да спазва указанията по охрана на труда.

Чл. 16. Задължения и отговорности на УЧИТЕЛ ПО ИНФОРМАТИКА И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ /РЪКОВОДИТЕЛ/ЗАВЕЖДАЩ/ КОМПЮТЪРЕН КАБИНЕТ/

1. Инструктира учениците за техниката на безопасност при работа с компютърната техника.

2. Диагностицира и предприема действия за отстраняване на възникналите технически проблеми с компютрите, комуникационните устройства, както за инсталиране и обновяване на програмното осигуряване.

3. Отговаря за правилното съхранение и наличността на оборудването в компютърната зала.

4. Познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

5. Да постави на видно място инструкция за безопасна работа с компютрите.

6. Преди започване на работа да провери внимателно състоянието на техниката в компютърната зала и постоянно да съблюдава мерките за сигурност.

7. Да проявява вискателност към всеки ученик за спазване правилата и изискванията за безопасна работа. Постоянно да наблюдава как работи всеки и в случай при нарушаване на правилата да взема съответни мерки.

8. Да запознава учениците с възможните последици в случай при неспазване на изискванията.

9. Да следи и осигурява спазването на режима за работа и почивка.

10. Да създава навици в учениците те сами, преди започване и по време на работа внимателно да оглеждат работното си място и при забелязване на нередности, да го уведомяват.

11. Да не възлага на учениците несвойствени за тях задачи.

12. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да уведоми незабавно директора на училището.

13. Да не допуска оставане на ученици в компютърната зала без присъствие на учител.

14. В края на последния час за деня провежда „Петминутка”, след което извежда децата и учениците извън училище и изчаква разотиването им.

15. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

16. Да проветрява залата през междучасията.

17. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

18. Да спазва указанията по охрана на труда.

Чл.17. Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд на лицето, заемащо длъжността УЧИТЕЛ (РЪКОВОДИТЕЛ) ПРИ ОБУЧЕНИЕ В КАБИНЕТ (ЛАБОРАТОРИЯ) ПО ХИМИЯ И ФИЗИКА:

1. Да изиска, устрои и обзаведе кабинета (лабораторията) в пълно съответствие с изискванията на БХТ и ПО.

2. В началото на срока, преди започване на обучението в кабинета (лабораторията) учителят да проведе по утвърдената програма необходимият инструктаж по БХТ и ППО с учениците и да го регистрира в книгата за инструктажа, като попълва пълно и точно всички графи. В инструктажа, особено внимание да се обръща за поведението, което трябва да се спазва по време на работа в кабинета.

3. Да запознава учениците с възможните последици в случай при неспазване на изискванията за безопасност или работа с неизправни уреди.

4. Изисква от ръководството на просветното звено утвърдена инструкция за безопасна работа в кабинета, която да окачи на видно и достъпно за четене място.

5. Да обучава учениците на правилно и безопасно провеждане на практическите занятия (опитите), да дава ясни и недвусмислени указания и нареждания за безопасна работа в кабинета.

6. Преди започване на занятие, свързано с опити, предварително да попълни всичко необходимо в работната тетрадка за инструктаж по БХТ и ПО. Да провери състоянието и да подготви уредите, материалите, приборите, работните места, предпазните средства и всичко друго необходимо за безопасна работа.

7. В самото начало на учебния час да направи необходимия инструктаж на учениците (по въпросите отразени в работната тетрадка) за правилно и безопасно провеждане на опитите.

8. Да обучи учениците в правилно и безопасно боравене с приборите, инструментите, материалите.

9. През време на работата в кабинета да наблюдава и следи постоянно за действията на учениците и състоянието на ползваните уреди и материали. При забелязване на неизправности в уредите незабавно да уведомяват.

При неспазване на изискванията за безопасност от страна на учениците да взема съответни мерки, включително и отстраняване от дейност.

10. Да създава навици в учениците сами, преди започване и по време на работа, внимателно да оглеждат състоянието на ползваните уреди, химикали и друго обзавеждане, които ползват. При забелязване на нередности незабавно да сигнализират за тях.

11. Отговаря за безопасното протичане на лабораторните занятия.

12. Да включва и изключва напрежението на работните ел. табла и контакти, само след съблюдаване на мерките за сигурност.

13. Длъжен е строго да спазва нормативите за допустимото количество материали и условията, при които могат да се съхраняват в кабинета.

14. Да не допуска оставане на ученици в кабинета без присъствие на учител.

15. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване медицинска помощ и да съобщава за това на Директора на просветното звено.

16. Да познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

17. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

18. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

19. Да спазва указанията по охрана на труда.

20. Да проветрява помещенията през междучасията.

Чл. 18. Задължения на учителя по ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ за осигуряване безопасност на учениците:

1. Да изисква, устройва и обзавежда салона и площадката за физкултура със здрави, изправни и сигурно поставени (закрепени) уреди, гимнастически постелки, подвижни съоръжения за отскоци, масивна настилка на площадката (асфалт или сгурия) и други.

2. Да полага грижи за поддържане на уредите и изправното им състояние. Особено внимание да обръща на скрепителните елементи (винтове, болтове, скоби, обтегачи, възли и др.).

3. Ежедневно, преди започване на занятията по физкултура да извърши оглед и проверка за състоянието на всички уреди и съоръжения, които се ползват.

4. Да не допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност за злополука, или да се играе без гимнастически постелки. За увеличаване на триенето между ръцете или краката при игра на уреда, да осигурява необходимото средство (магнезий).

5. Да поддържа ред и последователност при изпълнението на упражненията, особено тези, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и крият опасност от сблъсквания, падания при разсейване на вниманието или уплаха.

6. Да оказва помощ при изпълнението на трудни и опасни елементи от упражненията и да осигурява пазене в случай на несполучливи опити (прескоци, отскоци, игра на лост, халки, греди и т.н.).

7. Да следи за физическото и психическото състояние на учениците при наличие на отклонения от нормалното, да не изисква изпълняване на трудни елементи.

8. При хвърляне на уреди да съблюдава да няма хора на мястото около попаденията.

9. Да осигурява местата на физическо възпитание да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температура, чистота на настилка, разположение на уредите и др.

10. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да съобщава на Директора на просветното звено.

11. Да поддържа ред и последователност при изпълнението на упражненията,

особено тези, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и крият опасност при сблъсквания, падания при разсейване на вниманието или уплаха.

12. Да полага грижи за поддържане на уредите в изправно състояние.

13. Да познава и спазва разпоредбите на настоящият Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

14. Да проветрява салона през междучасията.

15. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

16. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

17. Да спазва указанията по охрана на труда.

Чл. 19. Задължения на учителите по ТРУД И ТЕХНИКА за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

1. Да познава изискванията за безопасна работа и ползване на всички машини, съоръжения, инсталации, инструменти, приспособления и т.н., с които е обзаведено помещението за обучение по труд и техника.

2. Осигурява подреждане на оборудването в помещението за обучение по начин, най-удобен и безопасен за работа на учениците.

3. За всеки ученик да има отделно обособено работно място.

4. В началото на учебната година, преди започване на занятията по труд и техника, да проведе инструктаж по утвърдената програма по БХТ и ПО.

5. Да провежда ежедневен инструктаж преди всяко учебно занятие за безопасна работа. Да запознава учениците с възможните последици в случай на неспазване на изискванията за това.

6. Да включва и изключва машините и съоръженията от електрическата мрежа, при съблюдаване на мерките за сигурност.

7. Да обучава учениците на правилна и безопасна работа, както и да ги инструктира отново при смяна на работата или работното място.

8. Преди започване на учебната работа внимателно да е проверил състоянието на оборудването и инструментите, които ще се ползват от учениците (здравина, закрепване, заточване). В случай на неизправности, противоречащи на изискванията за

безопасно ползване, да не разрешава работа с тези от тях.

9. През време на работа да наблюдава и следи постоянно за действията на учениците и начина, по който ползват инструментите. При неспазване на изискванията на безопасно ползване, да забранява работата.

10. Да знае всеки момент местопребиваването на всеки ученик от групата и каква работа извършва.

11. Да не допуска в помещението на работи ученик без подходящо работно облекло.

12. Да дава ясни и недвусмислени нареждания, които не противоречат на действащи нормативни документи по охрана на труда.

13. Да следи спазването на режима на работа и почивка на учениците.

14. Да не възлага на учениците несвойствено за тях задачи, като особено строго съблюдава за физическото натоварване на всеки един.

15. Да създава навици в учениците те сами преди започване и през време на работа внимателно да оглеждат работното си място, като при забелязване на нередности да ги уведомяват.

16. Да не допуска оставяне на ученици в помещението за обучение по труд и техника без наблюдение на учител.

17. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да известява директора на СУ “Христо Ботев”.

18. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

19. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

20. Да спазва указанията по охрана на труда.

Чл. 20. Задължения на учениците по време на обучението по труд и техника:

1. До изслушват внимателно инструктажа и всички други форми на обучение по БХТ и ПО, които се провеждат от учителите по труд и техника.

2. Да се разписват в книгите за инструктаж на СУ “Христо Ботев”, с което удостоверяват, че са им известни правилата и изискванията за безопасност на труда и се задължават най-стриктно да ги спазват.

3. Строго да спазват разпоредбите по БХТ и ПО и правилата за вътрешния ред и поведение в училището, като изпълняват дадените им указания в това направление. Да поддържат образец ред, чистота и висока култура на работното си място в кабинета по

труд и техника.

4. Да ползват задължително обикновено и специално работно облекло, ако това се изисква при работа в кабинета.

5. Да познават устройството и действието на машините, съоръженията и инсталациите, приборите и механизмите, с които ще работят и да спазват всички специфични изисквания от инструкциите за работа с тях.

6. Преди започване на работа или дейност да огледат внимателно работното си място и при забелязване и на най-малки неизправности или несъответствия, веднага да уведомят преподавателя.

7. По време на своята дейност да изпълняват с голямо внимание и само определената работа. Всяко разсейване, отклоняване на погледа, разговори и други, могат да доведат до трудови злополуки и нещастни случаи. Това особено важи за дейности, при изпълнението на които са ангажирани по двама или повече ученици.

8. Преди да напуснат работните си места, да предадат инструментите си почистени и в пълна изправност.

9. При злополука веднага да съобщават на учителя, за да се вземат бързи мерки за оказване на необходимата първа помощ на пострадалия.

10. На учениците е строго забранено:

а) самоволно да извършват работа, която не им е възлагана, да заемат работни или измерителни уреди и инструменти от съучениците си, да се пресягат през работните машини, да разговарят, като същевременно работят;

б) да извършват поправка на електрически уреди, инструменти, ел. инсталации, работни машини, съоръжения, мебели и други;

в) облягането и сядането върху предпазните капаци на машините, огражденията за обезопасяване, на подредените за обработка или обработени детайли и други;

г) да разхвърлят безразборно обработените предмети около работната си маса.

Чл. 21. Задължения на учениците (учащите) по време на провеждане на практически занятия в кабинет (лаборатория):

1. Да изслушват внимателно инструктажа от учителя за правилното и безопасно провеждане на практическото занятие (опитите) и поведението, което трябва да се спазва.

2. Дежурният или отговорника на групата да се разписва в работната тетрадка за инструктажа по БХТ и ПО, с което удостоверява, че групата е запозната с правилата и

изискванията за безопасност, и че се задължават най-стриктно да ги спазват.

3. Да ползват задължително необходимите за провеждане на опити обикновено и специално облекло и ЛПС, каквито се изискват.

4. През време на занятието да изпълняват и спазват с голямо внимание изискванията за безопасност най-вече при действия, в които са ангажирани две и повече лица.

5. Преди да напуснат кабинета да предадат на учителя всички ползвани материали и уреди и да почистят работните си места.

6. При злополука, заедно с ръководителя веднага да вземат бързи мерки за оказване на необходимата помощ на пострадалия.

7. На учениците строго е забранено:

а) самоволно да извършват дейност, която не е свързана с провежданото учебно занятие;

б) да извършват поправки на електрически уреди, инструменти, инсталации, съоръжения, приспособления и др.;

в) да разхвърлят безразборно предмети около мястото на работа.

Чл. 22. Задължения и отговорности на ЛОГОПЕД

1. Носи отговорност за опазване на живота и здравето на учениците по време на учебните занятия и при други учебни форми и дейности, организирани от училището.

2. Следи за здравното състояние на учениците и контролира спазването на здравно- хигиенните норми и изисквания по време на учебния процес.

4. Познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

5. Да проявява вискателност към всеки ученик за спазване правилата и изискванията за БР. Постоянно да наблюдава как работи всеки и в случай при нарушаване на правилата да взема съответни мерки.

6. Да запознава учениците с възможните последици в случай при неспазване на изискванията.

7. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да уведоми незабавно директора на училището.

8. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района

около него и в присъствието на ученици.

9. Да проветрява помещенията през междучасията.
10. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.
11. Да спазва указанията по охрана на труда.

Чл. 23. Задължения и отговорности на ПЕДАГОГИЧЕСКИ СЪВЕТНИК

1. Носи отговорност за опазване на живота и здравето на учениците по време на учебните форми и дейности.

2. Проучва и подпомага психическото развитие и здраве на децата и юношите в системата на образованието.

3. Следи за здравното състояние на учениците и контролира спазването на здравно- хигиенните норми и изисквания по време на учебните дейности.

4. Организира и провежда превантивни възпитателни дейности за предпазване на учениците от негативни прояви, следствие влиянието на неблагоприятни фактори.

5. Извършва диагностика на входното равнище на постъпващите в отделните степени ученици.

6. Провежда индивидуални и групови консултации на ученици, учители и родители.

7. Познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

8. Не възлага на учениците несвойствени за тях задачи.

9. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да уведоми незабавно директора на училището.

10. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

11. Да проветрява помещенията през междучасията.
12. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.
13. Да спазва указанията по охрана на труда.

Чл. 24. Задължения и отговорности на БИБЛИОТЕКАР в училищна библиотека

1. Комплектува фонда на библиотеката, обработва новопостъпилите

библиотечни материали; почиства фонда от остарели по съдържание, физическо захабяване, повредени или унищожени при стихийни бедствия материали.

2. Изготвя необходимите писмени справки по заявка на преподаватели, подготвя материали за учебния процес

3. Води документацията на библиотеката

4. Познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

5. Не възлага на учениците несвойствени за тях задачи.

6. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да уведоми незабавно директора на училището.

7. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

8. Да проветрява помещенията през междучасията.

9. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

10. Да спазва указанията по охрана на труда.

Чл. 25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦЕТО, ЗАЕМАЩО ДЛЪЖНОСТТА „СЧЕТОВОДИТЕЛ”:

1. Организира, планира, ръководи и контролира цялостната финансово-счетоводна дейност на училището и участва при нейното разработване.

2. Подписва заедно с ръководителя всички документи от финансово-имуществен характер, от които произтичат права и задължения за училището, подписва баланса и счетоводните отчети, както и всички отчети и сведения, които произтичат от счетоводни записвания.

3. Информира незабавно директора или председателя на Комитета по условия на труд за всяка възникнала обстановка при работа, която може да представлява опасност за здравето и за всички неизправности по оборудването

4. Съдейства на директора и на председателя на комитета по условия на труд при изпълнението на мероприятията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и на предписанията, дадени от контролните органи.

5. Да поддържа и повишава знанията и квалификацията си по безопасни условия на труд.

6. Да познава и спазва разпоредбите на настоящият Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

7. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

8. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

9. Да спазва указанията по охрана на труда.

10. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора на просветното звено.

Чл. 26. Задължения НА ЛИЦЕТО, ЗАЕМАЩО ДЛЪЖНОСТТА „ТЕХНИЧЕСКИ СЕКРЕТАР”

1. Да организира работата за изпълнение и спазване на предварителната и последваща дейност по приложение на трудовото законодателство.

2. Да оформя актове за трудови злополуки при отсъствие на лице, натоварено за това.

3. Да познава и спазва разпоредбите на настоящият Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

4. Да носи отговорност за нормалната работа на техническите средства, които използва в пряката си работа.

5. При нарушаване на трудовата дисциплина носи дисциплинарна отговорност.

6. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

7. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

8. Да спазва указанията по охрана на труда.

9. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора на просветното звено.

Чл. 27. Задължения НА ЛИЦЕТО, ЗАЕМАЩО ДЛЪЖНОСТТА „ДОМАКИН”

1. Да познава и спазва разпоредбите на настоящият Правилник за осигуряване на

безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

2. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

3. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

4. Да спазва указанията по охрана на труда.

5. Да организира процеса на снабдяването, съхранението, стопанисването и използването на стоково-материалните ценности съобразно техните свойства и предназначение.

6. Да отговаря за изправността на системите за осветление, отопление и вентилация и информира директора за отстраняването им.

7. Да следи за изправността на телефонните връзки и противопожарните средства.

8. Да спазва установеното работно време и длъжностната си характеристика.

9. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора на просветното звено.

Чл. 28. Задължения НА ЛИЦЕТО, ЗАЕМАЩО ДЛЪЖНОСТТА „ТЕХНИК” /РАБОТНИК ПОДДРЪЖКА/

1. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

2. Да спазва указанията по охрана на труда.

3. Да познава и спазва разпоредбите на настоящият Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

4. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

5. При възникнала необходимост или подаден сигнал от страна на учител, служител или ученик, незабавно да се отзовава и отстранява по компетентност повредата или опасността.

6. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора на просветното звено.

Чл. 29. Задължения НА ЛИЦЕТО, ЗАЕМАЩО ДЛЪЖНОСТТА „ОГНЯР”

1. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.
2. Да спазва указанията по охрана на труда.
3. Да следи за изправността на повереното му съоръжение и при нередности своевременно да уведомява директора на учебното заведение.
4. Да представи на директора свидетелството за правоспособност и по време на обслужване на котлите да представя документа на проверяващите органи.
5. Да осигури ежемесечна проверка на изправността на действието на манометрите, водопоказателната арматура на парните котли, предпазните клапани, автоматиката и захранващите уреди, като записва резултатите от проверките в специален дневник.
6. Задължително да води сменен дневник, в който да се разписва при приемане и издаване на смяната и да отбелязва: времето на пускането и спирането на агрегатите, всички забелязани нередности в работата на котлите и другите съоръжения и други сведения, предвидени по производствената инструкция.
7. Да извършва периодични технически прегледи, ако не е сключен договор със специализирана организация.
8. Да нанася в паспорта на котела резултатите от техническите прегледи с посочване състоянието на котела, разрешението за работа и сроковете за следващите прегледи.
9. Подлежи на медицински прегледи.
10. Да познава и спазва разпоредбите на настоящият Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
11. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.
12. Носи отговорност за реда и чистотата в котелното помещение.
13. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора на просветното звено.

Чл. 30. Задължения НА ЛИЦЕТО, ЗАЕМАЩО ДЛЪЖНОСТТА „ХИГИЕНИСТ - ЧИСТАЧ”

1. Да почиства праха в класните стаи и кабинети, в административните

помещения, във физкултурния салон и работилниците.

2. Да мие коридорите, стълбищата и сервизните помещения по време на учебни часове и след приключване на учебните занятия.
3. Да почиства ежедневно района на училището от смет.
4. Да почиства ежеседмично цоклите, вратите и прозорците.
5. Да се грижи за цветята в определеният му район.
6. Да опазва материалната база и повереният му инвентар.
7. Да познава и спазва разпоредбите на настоящият Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
8. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.
9. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.
10. Да спазва указанията по охрана на труда.
11. Да проветрява учебните стаи и коридорите.
12. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора на просветното звено.

Чл.31. Задължения НА УЧИТЕЛИТЕ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗВЪН УЧИЛИЩНИ МЕРОПРИЯТИЯ

1. При провеждане на екскурзия изготвят списък със съдържанието на инструктажа, като учениците се подписват,
2. Присъстват при провеждане на мероприятията, следят за спазване на реда и всички изисквания за безопасност.
3. Съблюдава по време на мероприятиято:
 - да се осигуряват светлинни ефекти, които не могат да причиняват пожар;
 - да се гаси напълно осветлението в помещението;
 - разполагането на маси и столове да не затруднява бързото напускане на помещението;
 - украсяването на елхата да се извършва само от правоспособен ел.техник, ако се използва ел. украса.
4. При придвижване по улиците да се спазват установените правила, да не

се създава опасност и пречка на движението.

5. Ръководителите на различните форми на организиран отдих и туризъм, медицинският, педагогическият и останалият обслужващ персонал носят ЛИЧНА ОТГОВОРНОСТ за живота и здравето на децата и учениците от момента на поемането им в сборния пункт, по време на отдиха и до връщането им при родителите или настойниците.

6. Да не пушат и да не употребяват алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

7. В случай на злополука да вземат спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведомят директора на просветното звено.

ГЛАВА ВТОРА

УСЛОВИЯ ЗА БЕЗОПАСНО ПРОВЕЖДАНЕ НА ВЪЗПИТАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И ТРУДОВАТА ДЕЙНОСТ

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.32. Преди постъпване в просветното звено, децата, учениците, работниците и служителите да преминават на задължителен медицински преглед, за да се установи, че са здрави и могат да извършват съответните видове труд, без това да наврежда на здравето им.

Чл.33. Не се допуска провеждане на учебни занятия и извънучилищна дейност и други с деца и ученици до 18 години, при условия вредни за тяхното здраве и забранени с нормативни документи за лица до 18- годишна възраст.

Чл.34. Разкриването на нови работни места, работилници и кабинети, както и пускането в експлоатация на нови машини и съоръжения, да се извършва след предварително разрешение от съответните органи.

Чл.35. Забранено е увеличаване продължителността на учебния час и съкращаване на почивките, което води до преумора, намаляване на вниманието и увеличаване опасността от злополуки.

Чл.36. Обучението се провежда в учебни стаи, кабинети и лаборатории, отговарящи на санитарно хигиенните изисквания при пълно обезопасяване на машините, съоръженията и работните места.

Чл.37. Не се допускат ученици по време на учебно занятие в кабинети и лаборатории, за самостоятелна работа без наблюдението на учител.

Чл.38. Всички учебно-технически средства да се използват съобразно изискванията за безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана.

Чл.39. Всички стълбища вътре в сградата на СУ „Христо Ботев” да имат здрави перила и друго подходящо обезопасяване при необходимост.

Чл.40. През зимните дни да се извършва редовно почистване от сняг и лед

външните стълбища, двора и улицата пред просветното звено.

Чл.41. Територията на просветното звено с разположените в нея учебни и административно обслужващи сгради и други да бъде оградена.

Чл.42. Пешеходните пътеки (тротоарите) за редовно движение да се строят с широчина най-малко 1,50 m трайна настилка.

Чл.43. В сградата на СУ „Христо Ботев” – Русе, да се осигуряват изходи за евакуация при аварийни ситуации, пожари, бедствия и други, съобразени с броя на децата, учениците и другите работещи.

Чл.44. Аварийните пътища и изходи се сигнализират с установените знаци и сигнали, като при необходимост се осигурява и аварийно осветление.

Чл.45. (1) Подовете на работните помещения и класните стаи се изработват и поддържат така, че да не са хлъзгави, да нямат опасни неравности, наклони, препятствия и отвори.

(2) Подовете и стените на работните помещения се изработват от материали, които не отделят вредни за хората емисии и са съобразени с противопожарните изисквания.

РАЗДЕЛ I

I. Изисквания към машините, съоръженията, дейностите и работните места за безопасна работа

Чл. 46. Всички машини, съоръжения и работни места да бъдат обезопасени срещу опасности:

1. механично обезопасени;
2. електрообезопасени;
3. пожаро- и взривообезопасени;
4. термообезопасени;
5. обезопасени срещу вредни вещества и влага;
6. нарушаване на микроклимата;
7. обезопасени срещу шум, вибрации и др.
8. да имат блокировки и предпазни устройства, както и сигнализация при опасност.

II. Технически средства за осигуряване на механично обезопасяване на машините и съоръженията

Чл. 47 (1). За механично обезопасяване на машините, съоръженията и работните

места (работилница – дърводелец) да се използват:

1. блокировки, предпазни и ограничителни устройства;
2. сигнализация за опасност;
3. дистанционно управление;
4. специални устройства за безопасност.

III. Изисквания за безопасност при експлоатация на електрически уредби, съоръжения, инсталации

Чл.48. Електрическите инсталации, уредби, съоръжения се изпълняват така, че да не е възможно попадане на човешкото тяло или част от него в електрическа верига с параметри, застрашаващи здравето и живота. Същите по устройство и изпълнение следва да отговарят на стандартизационните документи, както и да са съобразени със специфичните условия за експлоатация и изисквания за поддържане и ремонт.

Чл.49. При необходимост да се вземат допълнителни технически и организационни мерки, включително и използване на средства за индивидуална защита.

Чл. 50. (1). Защитата срещу поражения от ел.ток при напрежение до 1000 V да се осъществява чрез такова изпълнение на ел.уредбите, съоръженията, инсталациите и съставящите ги елементи, че да не е възможно включване (попадане) на човешкото тяло в ел.верига с параметри, които застрашават здравето или живота на персонала, обслужващ ел.уредбата или на околни лица.

(2). За реализиране на горните условия, ел.уредбите, съоръженията, инсталациите и съставящите ги елементи, по устройство и изпълнение да отговарят на изискванията на Правилника за устройство на ел.уредби, на стандартизационните документи, както и да са съобразени със специфичните условия за експлоатация и изискване за поддържане и ремонт.

Чл. 51. При необходимост да се вземат допълнителни технически и организационни мерки, включително и използване на средства за индивидуална защита, за осигуряване на безопасността съобразно изискванията при експлоатацията на ел.уредбите.

Чл. 52. За защита срещу директен допир или опасно приближаване до части под напрежение да се осъществява:

1. разполагане на частите под напрежение на безопасни разстояния;
2. защитни прегради и ограждения;

3. защитни блокировки;
4. безопасни свръхниски напрежения до 24V.

Чл. 53. За защита срещу индиректен допир в мрежите с директно заземен звезден център да се осъществяват мероприятия в съответствие с изискванията, посочени в Раздел 4 на БДС 14902-79 и ПУЕУ – Глава 1.7, Раздел VIII като зануляване, защитно заземяване, защитно изолиране, защитно разделяне.

Чл. 54. Осигуряването на ел.уредбите и съоръженията, на машините, инструментите, инсталациите, осветителните тела и др. срещу опасността да предизвикат пожар да се осъществява чрез изпълнение на ел.частта им в съответствие с изискванията за пожаро- и взривоопасната зона, където се използват.

Чл. 55. За предпазване на ел.уредбите от прекомерно повишаване на силата на тока, което може да предизвика късо съединение и пожар, да се монтират разтапящи се предпазители и автомати за изключване.

IV. Изисквания за безопасност при извършване на ремонтни работи

Чл. 56. При извършване на ремонтни работи, свързани с риск за работещите, се осъществяват организационни и технически мероприятия за безопасност:

1. спиране на работното оборудване;
2. изключване на енергозахранването;
3. преустановяване на технологичното захранване с материали, суровини, елементи и др.;
4. реализиране на мерки против повторно включване;
5. поставяне на знаци, табели и ограждения;
6. проверка за отсъствия на вредности и за обезопасяване на работното място;
7. други мерки в зависимост от опасностите на раб.място.

V. Съоръжения с повишена опасност

Чл. 57. Отговорникът за поддържането и безопасната експлоатация на котлите и оборудването в котелното помещение се назначава със **заповед** от ръководителя на съответната организация

Чл. 58. Обслужването на котлите се възлага на лица, придобили правоспособност по реда, предвиден в специализирани законови актове.

Чл. 59. Огнярите и машинистите на котли подлежат на медицински прегледи,

както следва:

- преди започване на работа по професията;
- на възраст до 50 години – на всеки 10 години, а на възраст над 50 години – на всеки 5 години;
- не се допускат да обслужват котли лица, които не са преминали посочените прегледи и нямат медицинско свидетелство, че са годни за професията;

Чл. 60. За обучението на огнярите и машинистите се организира изпит за проверка на знанията им, както следва:

- при първоначално постъпване на работа;
- при преминаване на работа от един тип котел на друг;
- ежегодно за опресняване на знанията им – не по-малко от 8 учебни часа

Чл. 61. Огнярите и машинистите са длъжни да носят със себе си свидетелството за правоспособност по време на обслужване на котлите;

Чл. 62. Ръководството на учебното заведение утвърждава производствена инструкция за обслужване на котлите, разработена в съответствие с Наредба №29 За устройство и безопасна експлоатация на парните и водогрейните котли с ниско налягане и с инструкциите за монтаж и експлоатация, дадени от заводите-производители.

Чл. 63. Производствената инструкция се поставя на видно място за ползване от обслужващия персонал.

Чл. 64. Завеждащият котелното е задължено да осигури ежемесечна проверка на изправността на действието на манометрите, водопоказателната арматура на парните котли, предпазните клапани, автоматиката и захранващите уреди, като записва резултатите от проверките в специален дневник.

Чл. 65. Във всяко котелно помещение задължително се води сменен дневник, в който отговорното лице е задължено да се разписва при приемане и издаване на смяната и да отбелязва: времето на пускането и спирането на агрегатите, всички забелязани нередности в работата на котлите и другите съоръжения и други сведения, предвидени по производствената инструкция.

Чл. 66. По време на експлоатацията на котлите се извършват периодични технически прегледи от лицето, отговарящо за поддържането или по договор от специализирана организация.

Чл. 67. Резултатите от техническите прегледи с посочване състоянието на котела, разрешението за работа и сроковете за следващите прегледи се нанасят от лицето, което

ги провежда, в паспорта на котела.

Чл. 68. За всяка авария, тежка или смъртна злополука, произлязла при експлоатация на котли, ръководителят на организацията е задължен незабавно да уведоми ведомствените органи за технически надзор и съвместно с тях да организира разследване на аварията. За резултатите от разследването се съставя протокол и се уведомяват компетентните органи съобразно установения в организацията ред. За смъртните случаи се уведомява прокуратурата.

Чл. 69. Съоръженията с повишена опасност да се обозначат с ясна маркировка за номиналните стойности на работните им параметри: товароподемност, налягане, скорост на движение, вид на съхранявания или пренасян флуид и други, като се снабдяват със съответните защитни и контролно-измервателни средства, необходими за безопасната им експлоатация.

Чл. 70. (1). Повдигателните уредби без изправни крайни изключватели, с неизпитани въжета, вериги и товарозахватни приспособления да не се допускат до експлоатация.

(2) Не се допуска:

1. повдигането на товари, превишаващи товароподемността на повдигателното съоръжение;
2. експлоатацията на въжета и вериги за повдигане на товари при износване, по-голямо от допустимото;
3. използването на непредвидени в техническата документация или неисправни товарозахватни приспособления;
4. тегленето и влаченето на товари с повдигателни съоръжения.

Чл. 71. Досието на котела съдържа:

- паспорт на котела с придружаващата го документация. Когато паспортът на котела е унищожен и не могат да се получат копия от него в архива на производителя, собственикът на котела възлага съставянето на нов паспорт на физическо или юридическо лице, одобрено от органите за технически надзор;

- актове за преглед на котела;

- разрешение за функциониране;

- ревизионна книга;

- документи за извършени ремонти и преустройства, включително чертежи, изчисления, сертификати за вложени материали, протоколи за извършени изпитвания и др.;

- инструкции за експлоатация, обслужване, консервация, ремонт и др.;
- документите, издадени от органите за технически надзор и други документи, които имат отношение към сигурността и безопасното функциониране на котела.

Чл. 72. Осигуряването на безопасно и безаварийно функциониране на котлите е задължение на директора на просветното звено. Той трябва да осигури необходимия брой и с нужната квалификация обслужващ, поддържащ и ръководен персонал и писмено да определи техните права, задължения, отговорности и взаимоотношения, произтичащи от изискванията на наредбата, нормативните актове за нетехнически надзор и инструкциите за котлите

РАЗДЕЛ II

ХИГИЕННИ И ЗДРАВΟΣЛОВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РАБОТНИТЕ МЕСТА И ЗА УЧЕБНАТА ДЕЙНОСТ НА УЧЕНИЦИТЕ

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ

Чл. 73. Правилата и изискванията за осигуряване на здравословни условия на труд да се включват в инструкциите за безопасна работа на конкретните работни места и дейности, като се обявяват по подходящ начин.

Чл. 74. Територията на училището и звената да се поддържа чиста. Основните изисквания по хигиена на труда са регламентирани в Наредба № 7 за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване.

Чл. 75. Помещенията се оцветяват в меки и светли тонове. Да бъдат чисти и приветливи, достатъчни по брой, площ и обем и да се обзавеждат с подходяща училищна мебел, отговаряща на ергономичните изисквания на Наредба № 6 от 26.11.2003г./ДВ,бр.109 от 2003г/.

УЧЕБНО - ПРОИЗВОДСТВЕНА СРЕДА И УЧЕБНО -ПРОИЗВОДСТВЕН ПРОЦЕС. САНИТАРНО -БИТОВО ОСИГУРЯВАНЕ

А. МИКРОКЛИМАТ – ТЕМПЕРАТУРА, ВЛАЖНОСТ И СКОРОСТ НА ВЪЗДУХА. ОПОТЛЕНИЕ И ВЕНТИЛАЦИЯ

Чл. 76. Хигиенните изисквания към микроклиматичните параметри на въздуха в стаите за занимание, обучение, кабинетите, лабораториите, да отговарят на БДС 14776-87.

Чл. 77. Температурата и относителната влажност в работните помещения следва да бъде в нормите, посочени от чл.82,84,87,88,89 от Наредба № 7 и БДС14776-87.

Чл. 78. В помещенията с продължително престояване на ученици, учители и друг обслужващ персонал отоплението и вентилацията да осигуряват микроклимат от началото и през цялото учебно и работно време в съответствие със санитарните норми.

Чл. 79. Вентилацията и отоплението да бъдат в съответствие с изискванията на раздели Втори и Четвърти на Глава V от Наредба № 7.

Чл. 80. (1). Нагревателните тела трябва да имат гладка повърхност, да са боядисани с топлоустойчива боя и да са достъпни за почистване.

(2) Температурата на повърхността на радиаторите при централно отопление не трябва да бъде по-висока от 70⁰С.

(3) При използване на калорифери максималната температура на въздуха, който постъпва в помещенията, не трябва да превишава 70⁰С. Струята въздух трябва да се подава на височина най-малко 2,5 м от пода и на разстояние 2 м от работните места.

(4) За да се осигурява нормална работа на отоплителните и вентилационни инсталации и уредби, периодично да се извършва проверка за ефективността на работата им.

Чл. 81. Рециркулация на въздуха през калорифера (използван при отопление на хранилища) се разрешава само когато атмосферата на работното помещение не съдържа вредни пари, газове и прах.

Чл. 82. Отоплителните и вентилационните инсталации и уредби не трябва да създават шум, превишаващ пределно допустимите санитарни норми.

Чл. 83. В междучасията и през почивките трябва да се осигурява няколкократно обмяна на въздуха в учебните помещения.

След извършена оценка на риска показателите на микроклимата на училището са посочени в Досие за условия на труд в СУ „Христо Ботев”

Б. ЕСТЕСТВЕНО И ИЗКУСТВЕНО ОСВЕТЛЕНИЕ.

Чл. 84. Естественото и изкуствено осветление в стаите за занимания, учебните помещения, кабинети, лаборатории и други се устройва и поддържа така, че да отговаря на изискванията на БДС 1786-84 или по специфичните нормативни документи.

Чл. 85. В работните помещения се осигурява естествено и изкуствено осветление /чл.74 от Нар.№ 7/.Осветеността да е съобразена с извършваната работа в помещението /чл.75,78,80 от Нар. № 7/.

- класни стаи, аудитории, лаборатории:

средата на дъската – 500 лукса

на работната маса, чина – 300 лукса

- кабинет по техническо чертане, конструиране:

на дъската – 300 лукса

на работната маса, чина – 500 лукса

- стаи на преподавателите – 200 лукса

- физкултурен салон, на пода – 200 лукса

Чл. 86. Във всички помещения на училището и звената да се вземат мерки за максимално използване на естественото осветление. Устройствата за естествено осветление се поддържат в исправност.

Чл. 87. За всички помещения и работни места, където няма естествено осветление, се осигурява изкуствено осветление.

Чл. 88. За изкуствено осветление се използват газоразрядни лампи, а по изключение – с нажежаема жичка.

Чл. 89. При повреди светлинните източници се заменят незабавно с такива от същия тип.

Чл. 90. (1). В кабинетите и лабораториите по химия, физика е наложително наличието на резервно осветление.

(2) Аварийно осветление да се осигурява, когато внезапното изключване на работното осветление може да доведе до:

а). Възникване на пожар, взрив или отравяне на хора;

б). Нарушаване на работата в училището и звената;

в). Опасност от травматизъм на местата с голямо струпване на хора.

Чл. 91. Резервното осветление да се осигурява от независим източник.

Чл. 92. (1) Осветлението (общо и местно) трябва да осигурява добра видимост.

(2) Забранява се използването само на местно осветление.

Чл. 93. Захранването на осветителната мрежа и захранването на апаратите, съоръженията и други, да бъдат независими едно от друго.

След извършена оценка на риска показателите на микроклимата на училището са посочени в Досие за условия на труд в СУ „Христо Ботев” .

В. ШУМ И ВИБРАЦИИ.

Чл. 94. При обучение на ученици до 15-годишна възраст не се допуска пребиваването им на места, където звуковото ниво на шума превишава 70 дБ (“А”).

Чл. 95. Допустимата продължителност на пребиваването на ученици над 15-годишна възраст за една смяна в условията на шумово въздействие с ниво над 70 дБ “А” да бъде съобразено с нормите.

В СОУ „Христо Ботев” няма класни стаи, кабинети и лаборатории с по-високо ниво на шума от допустимото.

Чл. 96. Допустимите стойности на вибрациите на работните места се определят в зависимост от характера и направлението на действието им, възрастта и пола на учениците, съгласно таблица към Наредба №4 за работите, които са забранени за лица от 15 до 18 годишна възраст, издадена от Комитета по труда и социалното дело, МНЗ и ЦСБПС (ДВ, бр. 44/87, изм.бр. 44/93)

След извършена оценка на риска показателите на микроклимата на училището са посочени в Досие за условия на труд в СУ „Христо Ботев”

Г. ВРЕДНИ ВЕЩЕСТВА.

Чл. 97. Не се допускат във всички форми на трудова дейност, младежи и девойки до 18-годишна възраст да работят или престояват при наличието на вредни вещества във въздуха над ПДК.

Чл. 98. На лицата до 18-годишна възраст не могат да се възлагат дейности, при които имат контакт с вредности, посочени в Списъка за вредните, тежките и опасните работи, които са забранени за лица от 15 до 18 годишна възраст

Чл. 99. На учениците до 18- годишна възраст не могат да се възлагат дейности, при които има дори само контакт с вредности, посочени в Приложение №3 към чл. 8 на Наредба №13 на МЗ.

След извършена оценка на риска показателите на микроклимата на училището са посочени в Досие за условия на труд в СУ „Христо Ботев”

Д. ЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ И ЕЛ.МАГНИТНИ ПОЛЕТА.

Чл. 100. На подрастващи до 18-годишна възраст не могат да се възлагат дейности, при които има контакт с йонизиращи лъчения и канцерогенни вещества.

Чл. 101. На учениците до 18 г. не могат да се възлагат дейности, при които има контакт с нейонизираща радиация (ел.магнитни полета), с наднормени нива, съгласно санитарно-хигиенните норми и стандарти (БДС 4525-78).

Е. ФИЗИЧЕСКО НАТОВАРВАНЕ.

Чл. 102. За учениците до 15 г. не се разрешава работа, свързана с повдигане и пренасяне на тежести (Таблица №1 от Норми за физическо натоварване на работниците – ДВ, бр. 25/71, изм.и доп.бр. 58/79).

Чл. 103. Режимът на труд и почивка да е съобразен с Наредбата за условията, реда и изискванията за разработване и въвеждане на физиологични режими на труд и почивка по време на работа /ДВ, бр.54 от 1999 г./.

Ж. ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ.

Чл.104. СУ “Христо Ботев” се осигурява с водоснабдителна, канализационна и пречиствателна мрежи за питейно-битови и санитарни нужди, отговарящи на санитарно-хигиенните норми. Територията на просветното звено /кабинети, работилници, помещения за санитарно-битово обслужване/ следва да се поддържа чиста.

З. САНИТАРНО - БИТОВО ОБСЛУЖВАНЕ

Чл. 105. Училището и звената се осигуряват с помещения за санитарно-битово обслужване по състав, оборудване, устройство, разположение и поддържане в съответствие със СХН, съобразени с възрастта на учениците.

Чл. 106 Помещенията и работните места да се поддържат чисти.

Чл.107. Училището и звената се осигуряват с водоснабдителна и канализационна мрежа за питейно-битови и санитарни нужди, отговарящи на СХН.

Чл. 108. За ползване на питейната вода да се устройват фонтанки, комплектовани със спирателен кран.

Чл. 109. Канализацията трябва да бъде водонепропусклива, да не позволява проникване от нея на пари, газове и отходни води в помещенията.

РАЗДЕЛ III

ПРОТИВОПОЖАРНА ОХРАНА

I. Общи положения

Чл. 110. Директорът на училището организира разработването и утвърждава правилник, наредба, инструкции, планове и други документи за осигуряване на пожарната безопасност, които се оформят в Досие на обекта, съгласно Наредба № I 8121z-647 за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите.

Чл. 111. Директорът на училището възлага на определено длъжностно лице да координира дейността по осигуряване на пожарната безопасност.

Чл. 112. За училището се създава досие, съдържащо документи за противопожарна охрана. Досието се съхранява при длъжностното лице, координиращо дейността по осигуряване на пожарната безопасност.

Чл. 113. Директорът на училището организира разработването и утвърждаването на:

- а) Правила (инструкции) за противопожарна безопасност на територията на училището;
- б) Планове за действия на училищното ръководство, педагогическия и непедагогически персонал при ликвидация на пожара;
- в) Планове за осигуряване на пожарната безопасност при основни и текущи ремонти;
- г) Планове за действието на персонала при евакуация на учениците.

Чл. 114. В случаите когато текущите и основни ремонти се извършват съвместно с външни организации и фирми, плановете се разработват съвместно с тях.

Чл. 115. Периодично, веднъж в учебната година, плановете за действие на ръководния персонал, педагогическия и непедагогически персонал при ликвидиране на пожар и планът за действие на персонала при евакуация на учениците се проиграват практически.

Чл. 116. Проиграването на плана за действие на персонала при евакуация на учениците при пожар да се отрази в констативен протокол и в материалната книга.

II. Пакет заповеди по ППО

Чл. 117. Директорът издава заповеди за:

1. Създаване на комисия от компетентни длъжностни лица за извършване на основна проверка на всички сгради и съоръжения;
2. Определяне на лицата и създаване на организация след приключване на работата да се изключва електрическото напрежение в сградата от електрическото табло.
3. Определяне на длъжностното лице от училищния персонал, което да отговаря за противопожарната охрана на обекта.
4. Изграждане на противопожарно ядро и обучение на членовете му за действие с наличните противопожарни уреди и съоръжения.
5. Пожаробезопасно извършване на огневи работи (заварки)
6. Забраняване на тютюнопушенето в сградата и района на училището.
7. Организиране на противопожарната подготовка и инструктажа на учителите, непедагогическия персонал и учениците.
8. Осигуряване на пожарната безопасност по време на почивните и празнични дни и при провеждана на общоучилищни мероприятия;
9. Поддържане и проверка на пожарогасителните инсталации;
10. Поддържане и проверка на противопожарните уреди и средства за пожарогасене;
11. Сформиране на нещатен щаб за ръководство на действията на персонала при гасене на пожар;

Чл. 118. Комисията за извършване на основна проверка на сградите набелязва конкретни мерки за осигуряване на пожарната безопасност на обекта през отоплителния сезон.

Копие от заповедта и набелязаните мерки се изпращат до службата за пожарна и аварийна безопасност.

Чл. 119. При промяна на длъжностното лице, което отговаря за противопожарната охрана на обекта, заповедта се актуализира.

Чл. 120. Училищното ръководство, педагогическия и непедагогически персонал са задължени да познават и да могат да работят с противопожарните уреди и средства за пожарогасене, с които е осигурено училището.

Чл. 121. Училището се осигурява с телефонна връзка с районната служба за противопожарна охрана.

Чл. 122. В училището се обособяват места и средства за пожарогасене съгласувано с органите за противопожарна охрана.

Чл. 123. При ремонтни работи свързани с изключване на участъци от водопроводната мрежа и неизправности в пожарогасителните инсталации незабавно се уведомява СПАБ и се вземат мерки за осигуряване на пожарната безопасност на училището.

Чл. 124. Ремонтните и други видове дейности се извършват в съответствие с изискванията за пожарна безопасност.

Чл. 125. При отдаване помещения под наем, да се уведомяват предварително специализираните органи за пожарна и аварийна безопасност.

Чл. 126. В края на работното време всеки служител е длъжен да проверява и да оставя в пожаробезопасно състояние своето работно място.

Чл. 127. Училищните ръководители, работниците и служителите да са запознати със задълженията си и за спазване изискванията за пожарна безопасност посочени в Наредбата за противопожарната охрана.

III. Изисквания към помещенията:

A. Помещения за учебно-възпитателна дейност

Чл. 128. (1) Цялостната организация на дейността да се съобразява с изискванията и нормативните актове за пожарна безопасност.

(2) Да се осигурява необходимото количество вода за противопожарни нужди.

(3) Към сградите, помещенията, съоръженията и водоизточниците по всяко време да има свободен достъп. Пътищата, проходите и входовете (изходите) да бъдат в изправност, свободни от материали, а през зимата – почистени от снега.

Чл. 129. Евакуационните пътища и изходи трябва да бъдат устроени и поддържани съобразно изискванията на противопожарните строителнотехнически норми (ППСТН).

Чл. 130. (1). Вратите, определени за евакуация, трябва да се отварят по направление навън, да бъдат винаги свободни с оглед веднага да бъдат отворени отвътре.

(2) Вратите по пътя за евакуация трябва да бъдат плътни. Допускат се и врати, остъклени с армирано или обикновено стъкло с дебелина, не по-малка от 5 мм.

(3) Не се допускат сгъваеми врати и прегради по пътя за евакуация.

Чл. 131. Стълбищата, коридорите и изходите да бъдат винаги свободни от всякакви материали и съоръжения.

Чл. 132. В учебните стаи чиновете, масите, столовете, трябва да са разположени така, че изходите да бъдат свободни.

Чл. 133. Училището и звената да се осигуряват с водоизточник и противопожарно оборудване по вид и количество, съгласно ПСТН и съгласувано с противопожарните органи.

Чл. 134. Във влажните, пожароопасни и взривоопасни помещения ел.съоръженията и осветителните арматури да съответстват на средата, съгласно изискванията на ППН.

Чл. 135. В помещенията и на територията да се поддържа чистота. Всички горими отпадъци и смет да се изнасят своевременно.

Б.Изисквания за противопожарна безопасност към територията на училището

Чл.136. Училищният двор ежедневно се почиства от суха тревна растителност, опадала листна маса и други горими отпадъци.

Чл. 137. Горимите отпадъци ежедневно се събират и се изнасят извън училищния двор.

Чл. 138. Към училищната сграда, водоизточниците и противопожарен инвентар се осигуряват и поддържат пътища и свободен достъп, като през зимата се почистват от сняг и се опесъчават.

Чл. 139. Преди настъпването на зимния сезон противопожарните хидранти се подготвят за противопожарни цели при минусови температури.

Чл. 140. За предстоящо затваряне на отделни участъци от пътищата, което пречатства минаването на противопожарните автомобили, предварително се уведомява РД ПБЗН

Чл.141.Училищният двор не може да се използва за складиране на материали, оборудване, отпадъчен амбалаж, за паркиране на транспортни средства и построяване на временни сгради и съоръжения.

Чл. 142. Не се допуска спиране или паркиране на транспортни средства пред централния и останалите входи (изходи) на училището.

Чл. 143. В местата, където се съхраняват горими материали и до тях, ползването на открит огън е забранено.

Чл. 144. Територията на училището се осигурява с осветление с цел бързо намиране на противопожарните водоизточници.

Чл. 145. Към всички сгради, помещения, съоръжения и водоизточници по всяко време трябва да има свободен достъп. Пътищата, проходите и входовете да бъдат в изправност, свободни от материали, а през зимата почистени от снега.

В. Изисквания за пожарна безопасност към училищната сграда

Чл. 146. В училищната сграда на всеки етаж в коридорите на видно място се поставят схеми за евакуация с обозначение на класните стаи и кабинети, евакуационните изходи и средствата за пожарогасене и сигнализация с необходимия пояснителен текст.

Чл. 147. Пътищата за евакуация и изходите се обозначават в съответствие с Наредба № 4 – указателни знаци, даващи информация за местоположението на аварийните изходи и маршрутите към тях (знаци лепенки)

Чл. 148. Евакуационните пътища и изходи трябва да бъдат устроени и поддържани съобразно изискванията на противопожарните

В. Изисквания за пожарна безопасност към работилницата по труд и техника

Чл. 149 За отопление да се използват само стандартни, отговарящи на изискванията за пожаробезопасност отоплителни печки.

Чл. 150. Ежедневно да се прави проверка за изправността на ел.инсталациите и съоръженията. Да не се допускат искри, къси съединения и претоварване на ел.консуматорите.

Чл. 151. Забранено е в работилницата по труд и техника да се оставят на склад материали и готова продукция, особено, ако са лесно запалими.

IV. Противопожарни изисквания при провеждане на масови мероприятия

Чл. 152. Помещенията, в които се провеждат масови събирания, трябва да бъдат от първа или втора степен на пожароустойчивост. Трябва да имат най-малко два изхода навън и спазени всички други изисквания за евакуация на хората.

Чл. 153. За провеждане на масовото мероприятие трябва да бъдат осигурени необходимите средства за пожарогасене.

Чл. 154. През време на масовото мероприятие при учениците трябва да присъства дежурен представител от ръководството на СУ “Христо Ботев”, който да следи и отговаря за спазване на всички правила по ППО.

Чл. 155. При провеждане на масово мероприятие е забранено:

- а). осъществяване на светлинни ефекти с използване на химически и други вещества;
- б). да се гаси напълно светлината в помещението;
- в). разполагане на маси, столове, елха и други предмети в помещението по начин, който ще затруднява бързото му напускане от присъстващите.

Чл. 156. Украсяването на новогодишната елха или други подобни с електрически илюминации да се извършва само от правоспособен ел.техник при спазване правилата за пожаробезопасност.

При пожар - тел.: 112

РАЗДЕЛ IV

РАБОТНО ОБЛЕКЛО И ЛИЧНИ ПРЕДПАЗНИ СРЕДСТВА

Чл. 157. При изпълнение на работа по време на учебна практика в работилниците учениците носят работно облекло и ползват ЛПС, съобразено с изискванията за безопасна работа.

Чл. 158. При провеждане на производствена практика в предприятие, учениците следва да се осигуряват с ЛПС, специално работно облекло и обувки, каквито се полагат на работниците от това предприятие.

Чл. 159. Работниците и служителите на СУ „Христо Ботев“ имат право на работно и представително облекло според изискванията на Наредба за безплатно работно и униформено облекло, приета с ПМС № 10/20.01.2011, ДВ № 9/28.01.2011 и Наредба № 1/09.04.2012 г. за представително облекло на лицата от педагогическия персонал в детските градини, училища и обслужващи звена.

РАЗДЕЛ V

ПРАВИЛА И ИЗИСКВАНИЯ ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ И ЛАБОРАТОРИИ, С МАШИНИ, СЪОРЪЖЕНИЯ, ИНСТРУМЕНТИ И ДРУГИ РАБОТНИ МЕСТА И ДЕЙНОСТИ

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 160. Учебните работилници, кабинети, лаборатории, салони за физкултура и други подобни, трябва:

1. Да бъдат в помещения с благоприятни условия за работа, което ще осигурява минимално напрежение на нервната система и сърдечно-съдовата дейност на ученика, ще се намалява умората, а оттам и опасността за злополуки;

2. Да отговарят на санитарно хигиенните изисквания по отделните фактори – микроклимат, осветление, вредни вещества, шум, вибрации, лъчения и други.

3. Да бъдат напълно механично, електро и пожаробезопасени;

4. Да бъдат снабдени с инструкции за безопасна работа и със задълженията на учениците по време на учебната работа.

Чл. 161. Кабинет и лаборатория по химия

1. Да се спазват изискванията на правилата за безопасност на труда в училищата, учебно-възпитателните заведения, вътрешният правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд и други нормативни актове;

2. За обучение в кабинета по химия се допускат ученици, които са преминали начален инструктаж на работното място, по утвърдените от Директора програми;

3. Преди започване на занятието в кабинета (лабораторията) учителят да инструктира учениците, а те от своя страна да изслушат внимателно инструктажа по безопасните начини за провеждане на предстоящите опити;

4. Не се допуска по време на учебното занятие учениците да работят самостоятелно, без наблюдение на учителя;

5. Не се допуска оставане на ученици през време на почивка в кабинета без присъствие на учител;

6. По време на учебно занятие с опити, учениците да ползват подходящо облекло и ЛПС;

7. Кабинетът да бъде обзаведен с подходящо резервно осветление. Да има приспособление за промиване на очите в случай на увреждане и аптечка за оказване на първа долекарска помощ;

8. Всяко повтаряне на опита или извършване на други, да става само със съгласието на учителя;

9. Към учениците да се проявява възискателност за точна и вярна работа с химическите препарати и вещества и безпогрешно да познават несъвместими един с други химикали;

10. На учениците се забранява:

- да опитват на вкус веществата;
- да използват неизмити съдове;
- да хващат реактивни стъкла и банки с мокри или сапунени ръце;
- да насочват отворите на епруветките към хора или към собствените си лица;
- да изнасят извън кабинетите химически в-ва;
- да внасят храна и да се хранят в кабинета (лабораторията).

11. Манипулации, свързани с отделяне на токсични вещества да се извършват в смукателни камини;

12. На всяка работна маса да има киселинно устойчива мивка, снабдена с вода;

13. Подът и плотовете на работните места, където се провеждат опитите, могат да се покриват с линолеум.

14. При филтруване и промиване да се избягва разливането на течности по работните маси и ръцете;

15. Дестилацията на вода се извършва с дестилатор, при който включването на ел.ток е блокирано с водозахранването. При прекратяване на дестилацията, най-напред се изключва електрозахранването, а след това се спира водата;

16. При работа с центрофуга се затяга здраво външният капак. Отварянето му се извършва само след спиране на въртящата се система;

17. Когато се употребяват маслени бани, внимава се да не се превиши пламната точка на маслото;

18. При нагриването с какъвто и да е вид нагревател, под него се поставя подложка от азбест;

19. Отровни и разяждащи разтвори се пипетират само с автоматични пипети или с пипети, които имат специални уширения;

20. Забранено е пренасянето и преливането на разяждащи и отровни химични вещества от дамаджани и други обемисти съдове от учениците;

21. Разливането на киселинни и други разяждащи течности от един в друг съд се извършва от учителя с помощта на специални стативи или сифони. Лицата, които извършват разливането, трябва да бъдат защитени със СРО, гумирани престилки, ръкавици и киселинно-устойчиви обувки. Очите да бъдат защитени с очила;

22. Под наблюдение на учителя учениците могат да разреждат сярна к-на, като я наливат на тънка струя по стените на съда с хладка вода при едновременно

разбъркване;

23. Забранено е наливането на вода в съд с концентрирани к-ни;
24. Концентрирани киселини се неутрализират с разредени разтвори на основи, които преди това се разреждат с дестилирана вода. По същия начин се постъпва и при неутрализиране на основи;
25. Вземането на алкални метали, както техните окиси и хидроокиси трябва да се извършва с пинсети или с порцеланови (пластмасови) лъжички;
26. Шишета с бром, водороден прекис, флуороводородна киселина и други разяждащи течности да се отварят така, че гърлото им да се насочено в посока, където няма други лица и не срещу манипуланта;
27. Всички отровни вещества се съхраняват в добре затворени съдове и специални шкафове, които се заключват. На съдовете се поставят етикети с надпис “Отрова”;
28. Отровните вещества във вид на кристалчета или разтвори се държат в спец.шкаф в лабораторията в количество за работа само за един ден. На шкафа се поставя надпис “Отровни вещества”;
29. По време на работа с отровни вещества е забранено храненето;
30. Всички остатъци от разтвори на отровни вещества се изхвърлят или унищожават по указания на учителя;
31. Забранено е съхранение на напитки и хранителни продукти в съдове, които се употребяват в химическата лаборатория;
32. Запушалките на реактивните стъкла трябва да се отварят внимателно, като отворите се насочват към тавана;
33. Загрети течности над 100° C не трябва да се поставят парченца пемза, активен въглен и други;
34. Реактивните стъкла не трябва да се запълват повече от $2/3$ от обема им;
35. Химичните вещества трябва да се съхраняват в подходящи, добре затворени банки със запушалки с шлифтове, снабдени с четливо написани етикети, върху които е отразено названието, степента на чистота и концентрацията;
36. Всеки реактив да се поставя на точно определено място в съответствие със съвместимостта му с другите химични вещества;
37. Абсолютно е забранено оставянето на химични вещества без етикет;
38. Предвид силно отровното въздействие на живака върху човешкият организъм, използването на му в лабораторни опити се допуска само при невъзможност

да се замести с друго вещество и непременно над вана, за да може за се събере при евентуално разливане.

39. Забранено е смесването на бертолетова сол с органически вещества;

40. При нагряване на химикали с епруветки, отворът им да не бъде насочен към работещия или работещите в съседство. Да се извършва внимателно въртене и движение на епруветката над пламъка;

41. Забранява се оставянето на камините без наблюдение;

42. Забранява се оставянето в открит съд на лесно изпаряващи се течности;

43. Забранява се директно изхвърляне в канализационната система на отработения разтвор, съдържащ отровни, запалителни или разяждащи вещества;

44. Забранява се да се изхвърлят в съда за отпадъци отпадни материали, напоени с бензин или други лесно запалими вещества;

45. Горещи вещества, които не са разтворими във вода, не трябва да се гасят с вода;

46. Всички ученици да бъдат запознати с начините за работа с пожарогасителните средства;

47. На учениците е забранено да извършват поправки на ел.уредите, ел.инсталациите, съоръженията и др.;

48. Кабинетът и лабораторията да бъдат осигурени с добра дневна и изкуствена осветеност;

49. Учителят е длъжен строго да спазва нормативните изисквания за допустимите по видове и количества опасни за живота и здравето вещества, както и тяхното съхраняване и начини за безопасно ползване;

50. При работа с опасни вещества учителят да има предварително подписан от Директора документ за точно необходимите количества и вид материали и след работа да се съставя акт за изразходването им;

51. Доставянето на необходимите количества химични вещества и реактиви да става чрез определен за тази цел персонал;

52. Химичната лаборатория и кабинет да имат необходимите пожарогасителни средства.

Чл. 162. Кабинет по физика

1. Да се спазват изискванията на правилата за безопасност на труда в училищата, вътрешният правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и

труд и други нормативни актове;

2. За обучение в кабинета по физика се допускат ученици, които са преминали начален инструктаж на работното място, по утвърдените от Директора програми;

3. Кабинетът да бъде подходящо и достатъчно осветен и приспособен за бързо затъмняване, когато се провеждат спец.опити или се налага прожектиране на филм. Да има хранилище за съхраняване на уреди и друга апаратура;

4. Задължително е наличието на отделно електро-разпределително с постоянен, променлив и трифазен ток, както и наличие на резервно осветление;

5. Електрическата инсталация трябва да бъде направена по начин, в съответствие с изискванията на Правилника за устройство на ел.уредби и Правилника по безопасност на труда при експлоатация на електроуреди;

6. Всички ползвани от учениците за опитна работа електроуреди, електрически съоръжения, инсталации, шнулове, контакти, щепсели, електрически лампи и т.н. да бъдат сигурно обезопасени против директен и индиректен допир с ел.ток;

7. Включването и изключването в напрежението за работните ел.табла да става само от учителя;

8. Преди започване на занятието учителят да инструктира учениците, а те да изслушат внимателно инструктажа за безопасните изисквания за провеждане на предстоящите опити, като се обърне внимание на опасните моменти;

9. Не се допуска учениците да работят самостоятелно без наблюдение от учителя;

10. Не се допуска оставане на ученици през време на почивката в кабинета без присъствие на учител;

11. По време на учебно занятие с опити, учениците да ползват подходящо облекло;

12. Всяко повторение на опита или извършването на други да става с разрешението на учителя;

13. На учениците се забранява извършването на поправки на електрически уредите, електрически инсталации, съоръженията и други в кабинета.

Чл. 163. Провеждане на физически занимания – физкултурен салон и площадка за физическа култура и спорт

А). Физкултурен салон:

1. Уредите трябва да бъдат здраво и неподвижно закрепени;

2. Не се допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от нараняване;
3. Да се поддържа в изправност закрепването на спомагателните части;
4. Да се играе винаги с гимнастически постелки, които да намаляват удара при отскоци от уреди или от евентуални падания;
5. Да се осигурят средства за увеличаване на триенето между контактните части на тялото и уреда;
6. Да се поддържа ред и последователност при изпълнението на упражнения, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и други, и крият опасност от сблъсквания, падания при разсейване на вниманието или уплаха и др.;
7. Ръководителят на упражнението да оказва помощ при изпълнение на трудни елементи от упражненията и да осигури пазене в случай на несполучливи опити;
8. Абсолютно необходимо е да се следи за физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното, да не се изисква изпълнение на трудни елементи;
9. На момичета, ненавършили 15 год., не могат да се възлагат физически упражнения, които могат да увредят или причинят деформация на органи в областта на малкия таз;

Б). Физкултурна площадка

1. Физкултурната площадка трябва да бъде с масивна настилка. Тя трябва да бъде с намалена твърдост, за да не се допуска наранявания на краката при бягане или на тялото при падане;
2. Баскетболните табла, хандбалните врати, волейболните колони и други трябва да бъдат закрепени здраво и стабилизирани сигурно;
3. Траповете за скачане трябва да бъдат дълбоко разкопани;
4. При хвърляния на уреди строго да се съблюдава да няма хора на мястото около попаденията или в периметъра, в който би попаднал евентуално изпуснатият уред;
5. Местата за занимания по физическо възпитание трябва да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температурата, настилката, разположението на уредите и други.;
6. Не се допуска учениците да играят самостоятелно без наблюдение на учител;

Чл. 164. Кабинети и работилници по Труд и техника

1. На учениците се забранява да влизат в кабинета без преподавател;
2. Учениците трябва да изслушват внимателно инструктажа и всички други форми на обучение по БХТ и ПО, които се провеждат от учителите по труд и техника;
3. Учениците трябва да се разписват в инструктажната книга в кабинета по труд и техника
4. Да ползват задължително обикновено и специално работно облекло, ако това се изисква при работа в кабинета.
5. Да познават устройството и действието на машините, съоръженията и инсталациите, приборите и механизмите, с които ще работят и да спазват всички специфични изисквания от инструкциите за работа с тях.
6. Преди започване на работа или дейност да огледат внимателно работното си място и при забелязване и на най-малки неизправности или несъответствия, веднага да уведомят преподавателя.
7. По време на своята дейност да изпълняват с голямо внимание и само определената работа. Всяко разсейване, отклоняване на погледа, разговори и други, могат да доведат до трудови злополуки и нещастни случаи. Това особено важи за дейности, при изпълнението на които са ангажирани по двама или повече ученици.
8. Преди да напуснат работните си места, да предадат инструментите си почистени и в пълна изправност.
9. При злополука веднага да съобщават на учителя, за да се вземат бързи мерки за оказване на необходимата първа помощ на пострадалия.
10. На учениците е строго забранено:
 - а) самоволно да извършват работа, която не им е възлагана, да заемат работни или измерителни уреди и инструменти от съучениците си, да се пресягат през работните машини, да разговарят, като същевременно работят;
 - б) да извършват поправка на електрически уреди, инструменти, ел. инсталации, работни машини, съоръжения, мебели и други;
 - в) облягането и седането върху предпазните капаци на машините, огражденията за обезопасяване, на подредените за обработка или обработени детайли и други;
 - г) да разхвърлят безразборно обработените предмети около работната си маса.

Чл. 165. Работилница при работник поддръжка

1. Забранена е употребата на длета и чукове с подбитости и с несигурно

закрепени дръжки;

2. Забранено е стягането на гайките за закрепването на инструментите да става с чук и секач;

3. Забранено е съхраняване на дървени и други детайли върху машините, механизмите и огражденията;

4. В работилницата осветителните тела, ел.двигателите, пусковите устройства, разпределителните табла и ел.инсталациите към тях да бъдат в изпълнение, съответстващо на ППН;

5. Корпусите на машините да бъдат допълнително заземени към заземителен контур;

6. Подът около машините да бъде равен, нехлъзгав и почистен;

7. Не се допуска складиране на дървен материал и отпадъци в близост до машините;

8. Режещите инструменти за машините да се съхраняват в определен за целта шкаф. Смяната им да става при напълно спряла машина;

9. Забранено е да се работи с машини, движещите части, на които не са обезопасени или ограждението на режещия инструмент не е регулирано за безопасна работа;

10. Забранено е отстраняването на каквито и да е парчета, попаднали в близост около режещия инструмент и почистване от дървени обрезки, талаш и стърготини, когато машината е в движение;

11. При работа с машините да се ползват антифони и очила срещу напращане на очите, да се работи винаги с добре пригледено и закопчано работно облекло;

12. Преди да се започне работа, да се почистят работните площадки около машините, да се подреди материалът за обработка, да се провери състоянието за техническа безопасност и изправност на машините;

13. Пушенето в работилницата и в близост до нея е забранено;

14 . За безопасност при работа с дървообработващите машини в работилницата:

14.1. Банциг:

- банциговата лента да бъде изцяло оградена с кутия, като се остави свободна само работната ѝ част между плота и лентоводителя;

- лентоводните колела да са оградени с кожух от дърво, метал или мрежа;

- над горното лентоводно колело да има метален обръч на 3-5 мм захванат така,

че да се премества нагоре и надолу заедно с колелото;

- да бъде добре центрован;
- докато лентата е в движение, да не се извършва регулиране на лентоводителя, огражденията или др. части, да не се почиства плотът с ръка, да не се смазва лентата;
- лентата да има направляващо устройство;
- преди работа трябва да се направи преглед и проверка за изправността на огражденията, да се центрова и затегне лентата, да се регулира положението на челюстите, опорните ролки и процепът за преминаване на лентата през плота;
- когато се обработват къси парчета, да се употребява дървен тласкач за подаване;
- не се разрешава да се обработват дървесни заготовки с набити по тях камъчета, метални предмети или покрития с лед;
- забранява се да се работи с лента, която има два последователни счупени зъба;
- плотът на банцига да бъде метален, гладък и стабилен, за да няма трептения по време на работа;

14.2. *Комбинирана машина „Абрихт и циркуляр”*

- машината да е монтирана стабилно;
- ножовият вал да има предпазител, който да покрива през време на работа цялата неработеща част;
- ножовият вал да бъде балансиран и сигурно монтиран. Да е объл, а не квадратен;
- да не се работи с недобре заточени ножове;
- забранено е да се ползват ножове, имащи по-малко от 15 мм широчина, непозволяваща стабилното им закрепване върху ножовия вал. Ножовете да бъдат с еднакви размери и тегло;
- боратапаратът и циркулярът на абрихта трябва да бъдат обезопасени;
- преди започване на работа работникът е длъжен да направи преглед и проверка на заточването и закрепването на ножовете, на изправността на огражденията, пусковото и спиращото устройство, да регулира положението на плотовете и т.н.
- материалът за рендосване да бъде добре почистен от пирони, пръст, цимент или вар, камъчета, покрития с лед;
- материалите, подлежащи на обработване да се поставят в добре подреден ред от дясната страна на работещия.
- периодично машината и около нея да се почиства от талаш и стърготини;

- когато се работят къси парчета, да се правят приспособления за хващане;
- за предпазване от задни удари, работникът да стои встрани;
- регулиране и смазване на машината да става винаги в спряно положение.
- плотът на циркуляра да бъде стабилен, за да не трепти;
- неработната зона на диска да се покрива с кожух, а работният сектор – с подвижен предпазен капак;
- за премахване на задни удари, циркулярът да има разклинващ нож, отговарящ на следните изисквания:
 - широчината на заострената част на ножа да бъде не по-малка от 5 мм и да не превишава 1/5 част от общата му ширина;
 - дебелината на разклинващия нож да превишава широчината на сръза с 0,5 мм за триони с диаметър до 600 мм и с 1 мм за триони с диаметър над 600 мм;
 - височината да бъде не по-малка от височината на работната част на триона;
 - разстоянието между ножа по цялата му дължина и триона да не превишава 10 мм;
 - преместването (регулирането) на ножа да става бързо, леко и да е гарантирано постоянното място на ножа в плоскостта на режещия трион;
 - ръцете на работника да не се доближават близко до триона. При ръчно подаване на къси детайли с малки размери на напречното сечение, задължително да се използва пробутвач;
 - работникът не трябва да се намира в зоната, в която е възможно преминаване на изхвърлен назад материал или отчупени късове от него;
 - оборотите на циркуляра трябва да осигуряват периферна скорост на режещия диск от 40 до 60 м/сек.

Чл. 166. Безопасна работа с най-често използвани ръчни инструменти при работа в ремонтна работилница

1. Преди започване на работа всеки инструмент трябва да бъде прегледан внимателно и забелязаните повреди да се отстранят.
2. Инструментите трябва да бъдат изправни и да съответстват на характера на работата.
3. Главите на всички инструменти като чукове, секачи и други не трябва да бъдат разширени, подбити и нацепени.
4. Дървените дръжки да са изработени от сухо дърво. Инструментите за бъдат

здро̀во набити и за̀крепени за др̀жките.

5. При работа с р̀чни инструменти, при които може да отхв̀ръкне отрязана или отчупена част, да се използват предпазни очила .

6. При работа на височина да се ползва обезопасена ст̀лба или платформа и да се вземат мерки против падане на инструменти.

7. Забранява се използването на собствено̀р̀чно направени инструменти.

8. След и по време на работа ненужните отпад̀ци да се изхв̀рлят на определените за целта места.

9. При работа с чукове др̀жките им да б̀дат с овална форма, гладка пов̀рхност и да б̀дат силно за̀клинени в чука посредством железен клин.

10. При работа със секачи режещата част на секача да б̀де без пукнатини, правилно наточена, съобразена с материала, който ще се изсича.

11. При работа с р̀чни ножовки листът да се постави на л̀ка така, че рязане да става при движение напред. Ножовият лист за рязане да б̀де оп̀нат, но не много за да не нарани работника. Предметите за рязане да се за̀крепят здраво на менгеме.

12. При работа с пили не се допуска работа с пила без др̀жка, с лошо набита, пукната или разхлабена др̀жка. Пилата да не е омаслена. Стружките да се отстраняват с четка. Да не се духа с уста, за да не се наранят очите.

13. Гаечните ключове да се подбират правилно и нап̀лно да отговарят на гайките и болтовете. Сглобяемите ключове да б̀дат здрави в подвижните си челюсти. При работа не се разрешава уд̀лжаване на рамото на ключа посредством друг ключ или тр̀ба.

14. Отверките да се подбират съобразно прореза на винта, да б̀дат добре и правилно заточени.

Чл. 167. Р̀чни преносими ел.инструменти, ел.лампи и трансформатори

1. До работа с преносими р̀чни ел.инструменти се допускат лица, които са инструктирани и обучени на безопасните начини за работа с такива инструменти и имат представа за опасностите, свързани с ел.ток и за защитните мерки при работа;

2. При работа с р̀чни преносими ел.инструменти да се внимава:

а). от токов удар;

б). от прекъснат проводник в следствие на срязване на кабела от конструкции и материали;

в). от пробив към корпуса на инструмента при повреждане на инсталацията на

същия;

г). от отскубване на ел.кабел, оголване и опирание към корпуса на инструмента.

3. Изисквания към условията, на които трябва да отговарят ръчните преносими ел.инструменти, ел.лампи и трансформатори

- да се включват и изключват бързо от ел.мрежата и да не допускат възможност за произволно включване и изключване;

- да бъдат безопасни за работа и тоководещите им части да бъдат недостъпни за случайно допиране;

- ръкохватките на ръчните преносими ел.инструменти трябва да бъдат от ел.изолационен материал. Това се отнася и за преносимите трансформатори;

- захранващият кабел да е гъвкав, с двойна изолация тип ШКПП, ШКПС или друг с подобно предназначение.

4. Изисквания към напрежението според условията на работната среда

- в зависимост от характеристиката на средата по отношение на опасността от поражения от ел.ток, номиналното напрежение на преносните ел.лампи трябва да бъде не по-високо от:

а). за среда с нормална опасност – 42 V;

б). за среда с повишена и особена опасност, вкл.и извън помещенията – 24 V

- Помещенията с повишена опасност за поражения с ел.ток се характеризират с наличие на едно от следните условия:

- относителна влажност над 70%;
- токопроводими подове (метални, землени, стоманобетонни, тухлени и други);
- с повишена температура над 35⁰C;
- възможност за едновременно докосване на човек до съединени със земята метални конструкции на сгради, технолог.апарати, механизми, тръбопроводи и др., от една страна, и с металния корпус на ел.съоръженията, от друга.

- Помещенията с особена опасност за поражения от ел.ток се характеризират с наличие на едно от следните условия:

- помещения, в които таванът, стените, подът и съоръженията често се пръскат с вода или са покрити с влага;
- химически активна среда (агресивни пари, газове, течности,

наслоявания и други, които действат разрушаващо на ел.изолацията);

- наличие едновременно на две или повече условия, създаващи повишена опасност;

в). в метални резервоари, котли и др., в тунели и др.под. – 12 V;

г). допуска се използване на защитно изолирани преносни лампи (от клас II) за номинално напрежение 220 V в среда с повишена или особена опасност, ако дължината на захранващия кабел не превишава 10 м.

В зависимост от характеристиката на средата, номиналното напрежение на ръчните ел.инструменти и преносимите трансформатори трябва да бъде не по-високо от:

а). за среда без повишена опасност – 220 V за еднофазните и 380 V – за трифазните;

б). за среда с повишена и особена опасност, вкл.и извън помещенията – 42 V;

в). за метални резервоари, котли и др., в тунели и др.под. – 24 V;

г). за защитно изолирани инструменти и трансформатори от клас II, номиналното напрежение може да бъде 220 V за еднофазните и 380 V – за трифазните, независимо от характеристиката на средата.

- Допуска се работа с ръчни инструменти без защитна изолация от клас I с напрежение, не по-високо от 380 V в помещения с повишена и особена опасност и извън помещенията, когато се използва защитно изключване или защитно разделяне;

- Допуска се работа по изключение с ръчни ел.инструменти без защитна изолация от клас I със захранващо напр., не по-високо от 220 V в помещения с повишена и особена опасност и извън помещенията при спазването на следните условия:

а). да се осъществи сигурно зануляване;

б). да се използват диелектрически ръкавици и ботуши

5. Условия и изисквания, които трябва да се спазват при работа

- Преди започване на работа да се провери внимателно и обстойно състоянието на инструментите:

а) затягането на винтовете, закрепващите възли и детайли;

б) изправността на редуктора чрез завъртане с ръка на шпиндела на инструмента при изкл.напрежение;

в) състоянието на проводниците и изправността на изолацията им

- Забранява се работата с нестандартни или неизправни ръчни преносими ел.инструменти, преносни лампи, трансформатори и др.

- Забранява се работа с ръчни ел.инструменти във от помещенията при валеж,

освен ако не са захранени с напрежение до 12 V. Забранява се използването им при активна гръмотевична дейност.

- Захранващите кабели за инструментите, лампите и трансформаторите за защитно разделяне и за безопасно свръхниско напрежение, трябва да бъдат със защитна изолация, без снадки и със здрава защитна обвивка (шланк);

- Дължината на кабелите на ръчните инструменти трябва да бъде до 6 м, допуска се дължина до 30 м при използване на защитно изключване или участие на второ лице като наблюдател с най-малко II квалификационна група;

- Дължината на изходящите кабели в трансформаторите за защитно разделяне и безопасно свръхниско напрежение трябва да бъде до 30 м;

- Захранващите кабели трябва да бъдат присъединени здраво към корпусите на ръчните ел.инструменти, подвижни лампи и преносните трансформатори и да са осъществени мероприятия против прекомерното им механично натоварване – притискане, прегъване и др.;

- Не се допуска заземяване или зануляване на вторичните намотки и вериги на трансформатори за защитно разделяне и за безопасно свръхниско напрежение;

- Контактите за безопасно свръхниско напрежение да се отличават по конструкция и цвят от тези за по-високо напрежение;

- Независимо от стойностите на захранващото напрежение, тоководещите части на контактите и щепселите да бъдат недостъпни за случайно допиране;

- Да се проверява дали работният елемент е годен за работа и дали правилно и здраво е закрепен за инструмента;

- Обработваният детайл да се постави в устойчиво и най-добро работно положение;

- Да се избере най-подходящият контакт за включване към ел.мрежата и да се нагласява кабелът така, че най-малко да е изложен на механични повреди и да не пречи на другите, работещи наблизо;

- По време на работа да не се блокира лостчето на прекъсвача, за да е възможно бързо спиране на двигателя при нужда;

- При установяване на повреда, работещият трябва да предаде обратно инструмента, лампата или трансформатор на лицето, от което го е получил, като го предупреди за повредата;

- Да не се работи с неизправни щепселни съединения, да не се удължават захранващите кабели и да не се използват нестандартни удължители;

- Да се следи захранващите кабели да не се допират до нагорещени или омаслени повърхности, да не се подлагат на прекомерни механични натоварвания;
 - Да не се предават или отстъпват за работа инструментите на други лица, които не притежават I квалификационна група по ел. безопасност;
 - След приключване на работа или прекъсване на ел. ток, ел. инструментите да се изключват от захранващата мрежа;
 - Да не се работи с ръчни ел. инструменти на височина по-голяма от 2,5 м с подвижна стълба;
 - На работещия с ел. инструменти по време на работа се забранява:
 - а). да докосва с ръка режещия инструмент, когато е в движение;
 - б). да заменя режещи инструменти преди пълното им спиране;
 - в). да отстранява с ръка стружки или стърготини от режещия инструмент преди пълното му спиране;
 - При работа с ел. инструменти с понижено напрежение да се внимава, включването на инструмента към мрежата да става само в отбелязаните за понижено напрежение контакти;
 - При по-големи прекъсвания на работа с инструмента, щепселът да се изважда от контакта;
 - Абсолютно се забранява изваждането на щепсела чрез дърпане от проводника;
 - При работа с поялници, те да се поставят на негорими подложки.
- б. Поддържане изправността на ръчните ел. инструменти, подвижни лампи и трансформатори
- да следи за изправността на ръчните ел. инструменти, преносимите електрически лампи., като ежесечно извършва проверки на: изолацията на тоководещите части, здравината на корпусите, изправността на изолацията, състоянието на захранващите кабели и здравината на щепселните съединения.

Чл. 168. Инструкция за безопасна работа с водогреев котел с ниско налягане

1. Обслужването на водогрейни котли с ниско налягане (котли, работещи при температура на нагрятата вода до 115⁰С) се възлага на лица, които са навършили 18 год., притежават необходимата правоспособност “Огняр” и медицински са освидетелствани, че са годни за тази професия;
2. До самостоятелна работа огнярите се допускат, след като преминат

инструктаж и обучение по БХТ и ППО и положат изпит за проверка на знанията за правилна и безопасна работа;

3. Обучение и проверка на знанията на огнярите по въпросите на БХТ и ППО се извършва всяка година за опресняване;

4. Огнярът трябва основно да познава конструкцията на котела, техническа характеристика на котела, автоматиката, нафтовата горелка, котелната инсталация, арматурата, отоплителната инсталация, горивното стопанство, ел.захранването и др. Да познава основно Наредба №29 за устройството и безопасна експлоатация на парните и водогрейни котли с ниско налягане (ДВ, бр. 27/80)

5. Котелът и съоръженията към него трябва да бъдат механично и ел.обезопасени:

а). съединителите на водните помпи и др.движещи се части да бъдат оградени с предпазители;

б). ел.съоръженията да бъдат занулени;

в). корпусът на котела и резервоарите за гориво да бъдат заземени;

6. Помещенията, в които са монтирани водогрейните котли с ниско налягане трябва да отговарят на противопожарните норми и изисквания;

7. За огнярите да са осигурени нормални санитарно-хигиенни условия за работа и обслужване: осветление, микроклимат, вентилация, помещение за санитарно-битово обслужване;

8. Огнярите задължително да са снабдени и да ползват полагащите им се ЛПС и СРО;

9. На всеки водогреен котел или на тръбопровода за гореща вода между котела и спирателния кран да бъде монтиран изправен манометър;

10. На тръбопроводите за вход и изход на водата за всеки котел да бъдат монтирани термометри. Те да се монтират между котела и спирателните кранове.

11. Всеки водогреен котел да бъде свързан с разширителен съд, който да поема разширението на водата в отоплителната инсталация:

а) при отворена отоплителна система разширителният съд се свързва пряко с атмосферата;

б) при затворена отопл.с-ма, той се свързва с атмосферата посредством предпазни устройства, които не позволяват налягането в с-мата да се повиши с повече от 10% над работното;

12. При отворени отоплителни системи съоръжаването на водогрейния котел с

предпазно устройство против повишаване налягането не е задължително

При затворени отоплителни системи, както и при водогрейни котли, които се изключват от отоплителната инсталация посредством спирателна арматура, се предвиждат предпазни устройства, непозволяващи повишаване налягането в котела с повече от 10% над работното.

13. Като предпазни устройства се използват предпазни клапани или водни предпазители;

14. Предпазните клапани на водогрейните котли да бъдат настроени (регулирани) за отваряне при повишаване налягането в котела с повече от 10% над работното.

Предпазните устройства против превишаване на налягането на водогрейните котли, разположени на разширителен съд, да са оразмерени и настроени така, че да задействат преди предпазните устройства, монтирани върху самия котел.

15. Входните врати на котелното помещение да се отварят навън. През време на работа на котлите, вратите да не се заключват и при натискане с ръка да се отварят леко.

Изходите на котелното помещение, с изключение на резервните, да имат преддверие или други устройства, които да не позволяват проникване на студен въздух в помещението.

Вратите на котелното помещение към служебни, битови и др.помещения, да се отварят в посока към котелното и да са снабдени с устройство за самозатваряне.

16. Към котелното помещение при възможност да има стая за огняра и работилница за малки поправки;

17. На местата за обслужване на котлите и в котелното помещение да има аварийно осветление. То да е от самостоятелен източник за захранване с ел.енергия. Допуска се аварийното осветление да бъде осигурено чрез преносими фенери с напрежение не по-високо от 36 V.

18. При пускане на котелната инсталация огнярът е длъжен:

- а) да се убеди в изправността на котела и котелната арматура;
- б) да подкачи вода до нивото, указано на водопоказателното стъкло;
- в) да провери горелката за наличие на теч от гориво в/извън пещта;
- г) да се убеди в изправността на водопокачващите помпи;

19. През време на работа огнярът е длъжен:

- а) да следи непрекъснато изправността на автоматиката и арматурата;

- б) всички вентили да отваря и затваря бавно и внимателно;
- в) да не извършва каквито и да са поправки на елементите на котела и котелната инсталация, когато котелът работи;
- г) да поддържа хигиена в котелното и спомагателните помещения, в стълбите и проходните коридори;
- д) да не допуска обливане на автоматиката, ел.съоръженията, горелката и външните части на котела с вода или гориво;
- е) при евентуално процапване на гориво от нафтовата горелка, да постави съд за събирането му;
- ж) да поддържа нормалното ниво на водата в котела и равномерното му питаене с вода. Не трябва да се допуска нивото на водата да спада под най-ниското допустимо ниво или да превиши най-високото водно ниво;
- з) да проверява изправността на манометъра чрез трипътното кранче един път на смяна;
- и) да продухва котела редовно и правилно;
- к) да не оставя котела без наблюдение, независимо че автоматиката му е в изправност.

20. Работата на котела задължително да се преустановява:

- а) ако налягането на водата се повиши над работното;
- б) ако водното ниво е спаднало под най-ниско допустимото;
- в) ако нивото на водата бързо спада, въпреки че подхранването с вода е усилено;
- г) ако водоснабдителните средства откажат да работят;
- д) ако зидарията на печта е разрушена;
- е) ако водопоказателният уред или предпазните клапани се повредят и не действат;
- ж) ако се появят пукнатини, протичане от водните камери, от пламъчните тръби и др. При забелязване на подутини или пропуски на вода от заваръчните шевове.
- з) ако водното ниво се повиши над нормално допустимото;
- и) при възникване на пожар;

21. Когато работата на котела се спре в следствие на горепосочени или други явления, огнярът е длъжен веднага да уведоми ръководството, а в случай на пожар - и противопожарната служба;

22. В случай на възникнал пожар в котелното помещение, огнярът взема мерки за неговото загасяване, като продължава да наблюдава и състоянието на котела;

23. Ежемесечно за осигуряване на безопасната работа на котела, огнярът е длъжен да провежда съответната профилактика;

24. В началото на пролетно-летния сезон огнярът трябва да извърши основна профилактика на котела, на котелната и отоплителната инсталация;

25. При спиране от експлоатация на котлите за дълъг период от време, те трябва да бъдат консервирани;

26. Забранява се работа на котли с неизправни контролно-измервателни прибори и автоматика;

27. Във всяко котелно помещение задължително се води сменен дневник, в който отговорното за работната смяна лице да се разписва при приемане и предаване и да отбелязва: времето на пускане и спиране на агрегатите, всички забелязани нередности в работата на котлите и отоплителните съоръжения;

28. За известяване при сериозни и с опасност за персонала и съоръженията последици, в котелното помещение да има осигурена известителна връзка – телефон, звънец. В помещението да има часовник.

Чл. 169. Ел.заваряване – при ремонтни работи

1. До самостоятелна работа с електрожен се допускат:

а) лица с необходимата за това правоспособност;

б) да са навършили 18 год.;

в) да притежават удостоверение за не по-ниска от II квалификационна група по електро-безопасност;

г) да са медицински освидетелствани;

д) да са инструктирани за безопасна работа.

2. Всички електроженови уредби, апарати трябва да бъдат технически изправни и ел.обезопасени, заземени и занулени. При наличието на клемни кутии за захранващия (силов) кабел и за обратните проводници, същите да имат предпазни капаци – без да бъдат на шарнир.

3. Всички намиращи се под напрежение открити части на електроженовата уредба трябва да бъдат сигурно защитени от допиране чрез ограждане, като снемането на тези ограждения да е възможно само с ползване на ръчни инструменти.

4. Присъединяването на обратните проводници към клемната кутия на електрожена да се осъществява чрез кабелни обувки или по друг подходящ и отговарящ на технически изисквания начин;

5. Електроженните генератори или трансформатори, които се ползват за работа на открито, трябва да се поставят под навеси от негорими материали, предпазващи ги от вода;

6. За свързване на машините за ел.дъгово заваряване на металите към ел.мрежа да се ползва гъвкав многожичен кабел тип ШКПТ с двойна каучукова изолация и с тоководещи жила, конструкция клас 5, съгласно БДС 904-73, при спазване на следните изисквания:

а) кабелът да не е по-дълъг от три метра за постоянните заваръчни постове;

б) кабелът да не е по-дълъг от 10 м за подвижните заваръчни постове;

7. Кабелът за замасяване и този за ел.държателя да бъдат гъвкави, многожични и със здрава гумирана изолация. Кабелът за ел.държателя да бъде с двойна каучукова изолация (шлангов).

Прихващането на обратния проводник (този за замасяване) към заваряваното изделие да се осъществява посредством спец.скоба с болт, посредством винт или чрез запояване.

8. Сеченията на всички проводници да отговарят на необходимия минимум;

9. Забранява се за обратен проводник, свързващ електрожена със заваряваната конструкция да се ползват голи проводници, арматурна стомана, тръбопроводи, метални междинни конструкции, които не са предмет на заваряването, заземителни мрежи, технологични съоръжения и др.под.

10. Ръкохватката на държателя на електрода трябва да е изработена от изолационен материал за предпазване на работещия от попадане под напрежение и същевременно да издържа и изолира високата температура. Конструкцията трябва да осигурява предпазване на ръката на електроженеиста от високата температура и искри.

При работа във вътрешността на метални резервоари, конструкцията на ел.държателя трябва да осигурява възможност за смяна на електрода при изкл.ток;

11. При работа в тесни места, в седнало, на колене или легнало положение (резервоари, цистерни, котли и др.) е необходимо:

а) да се използва гумено диелектрическо килимче или пътека, върху която да се стъпва, сяда или ляга, за да не се допусне докосване на част от тялото до метални повърхности;

б) да се слага гумен шлем, запазващ главата и тила от съприкосновение с метални повърхности;

в) за осветление да се използва преносима лампа с напрежение до 12 V.

12. При ел.заваръчна работа върху технологични машини и съоръжения и във влажна среда, ел.заварчикът трябва да използва сухо диелектрично килимче или диелектрични боти, които да го изолират от земя (метален корпус, под, почва и др.) и сухи ръкавици (кожени или брезентови). При работа, налагаща контакт на тялото с влажна среда или метални предмети, да се ползва суха гумена мушама или друго изолационно средство;

13. При работа в пожароопасна среда остатъците от електродите да се събират в специални сандъчета;

14. Когато се заварява в затворени съдове трябва:

а) да се включва вентилация, която отвежда вредните газове навън и осигурява необходимата температура за работа;

б) да се дават често почивки, през време на които работещите да бъдат извън съда;

15. При ремонт чрез ел.заваряване на съдове или опаковки от различни леснозапалими материали трябва да се вземат следните предпазни мерки:

а) предварително измиване на съдовете с гореща вода или пара, амоняк, натриева основа и др.;

б) заваряването да започне след подсушаване, проветряване и продухване;

16. Не се разрешава извършването на ел.заваръчни работи в лесногорими и взривоопасни обекти без предварително съгласуване и получаване на разрешение от противопожарните органи;

17. При провеждане на ел.заварки над дървени материали, последните да се покриват с ламарина или азбест така, че падащият разтопен метал да не предизвиква запалвания или да не обгори случайно преминаващи хора;

18. Преди да започне да заварява електроженистът трябва да провери хората край него да се отстранят и да предпазват очите си от лъчите;

19. Електроженовият апарат трябва задължително да се изключва от ел.напрежение при напускане на работното място, след приключване на заваръчната работа и при констатиране на неизправности;

20. Електроженистът е длъжен да следи за състоянието на електрожена и ел.проводниците. Последните трябва да се пазят от механични повреди, от намокряне, допир до горещи предмети, огън, нафта и други;

21. При заварка на височина, работникът-електроженист и помагачите му трябва да се завързват със спец.колани. Да се изключва възможността за попадане на

искри и шлак върху колана и въжетата.

При необходимост да се осигурява наблюдател, който да насочва движението на минаващите така, да се предпазят от изгаряния.

22. Забранява се складиране и съхраняване на леснозапалими материали в помещението за извършване на ел.заваръчни работи;

23. Почистване на образувалия се шлак в мястото на заваряване да става със специално чукче и защитни очила;

24. Електроженестите и лицата, които в непосредствена близост им помагат, при работа в повече от половината нормално установено работно време ползват противоотрови;

25. Когато се заварява в затворени съдове, заварчикът трябва да работи с предпазен пояс (колан), завързан за здраво въже, което се държи от работник, намиращ се отвън и наблюдаващ работещия. Той е длъжен да изтегли заварчика навън още при първите сигнали или признаци за прилошаване.

26. Стъклата на предпазните за очите щитове трябва да бъдат стандартни, т.е. да бъдат оцветени в самата им маса и да поглъщат напълно ултравиолетовите лъчи, без да пречат за ясното виждане. Самата маска трябва да има форма, която да предпазва цялото лице на работещия и да бъде от материал с малка топлопроводимост;

27. Помощниците на ел.заварчика, работещи непосредствено на мястото на заварката, трябва да ползват също ЛПС – щит, ръкавици, очила и др.

28. Постоянните ел.заваръчни работни постове да бъдат осигурени ефективно с действаща аспирационна уредба и подът да бъде негорим.

29. Ако предстои заваръчна дейност в бункери, затворени съдове, ями и шахти, задължително преди да се влезе в тях да се извърши проверка за наличие на вредни газове. Ако има такива, те да се отстранят чрез вентилиране. Там, където това е невъзможно, работата да се съгласува със специалиста по охрана на труда и се ползват газови маски;

30. В близост до местата, където се извършва ел.дъгово заваряване или рязане на метали, да се поставят знаци или надписи, предупреждаващи за опасност от увреждане на очите;

31. Кабелите на електрожена не трябва да се доближават на разстояние по-малко от 0,5 м до тръбопровод с кислород и по-малко от 1 м до тръбопровод с ацетилен или други горими газове;

32. При работа в шахти, тунели, резервоари, цистерни и други, характеризирани

се с особена опасност, ел.заваръчната уредба трябва да бъде съоръжена с устройство за автоматично изключване на заваръчната верига или понижаване на напрежението на празен ход до 12 V със задръжка не повече от 1 сек.

33. Забранено е:

- а) използването на кабел с нарушена и невъзстановена изолация;
- б) да се работи с неизправен ел.държател;
- в) да се работи с овлажнена ръкохватка на ел.държателя;
- г) предпазителите на ел.заваръчните апарати да са с подсилени вложки (патрони), т.е. некалибровани;
- д) извършването на ремонти по ел.заваръчните уредби под напрежение;
- е) Включване на прекъсвача, ако на него е поставен надпис “Не включвай”;
- ж) на лица, нямащи отношение към ел.заваръчната работа или без предпазни средства да стоят при заварчика в момент на заваряване;

34. Преди да започне работа, електроженистът е длъжен да провери:

- а) наличие и състоянието на ел.обезопасяването на електроженовия апарат;
- б) изправността на изолацията на ел.проводите и плътността при включване към контактите;
- в) изправността на ел.държателя и здравината на изолацията в мястото на съединяването на провода в ръчката;
- г) изправността на ЛПС;
- д) чистотата на работното място;
- е) да няма в опасна близост горими материали.

За всички забелязани неизправности и нередности да се уведомява прекият ръководител.

35. На електрожениста категорично се забранява:

- а) да се явява, да започва и да работи в нетрезво състояние;
- б) да работи с електрожен, който е технически неизправен и не е сигурно безопасен;
- в) да работи с електрожен, който има открити неоградени тоководещи части;
- г) да работи с неизолирани и дори с лошо на места изолирани проводници;
- д) да извършва каквито и да са поправки и ремонт по ел.инсталацията и електроженовия апарат. При всички случаи да предизвести и търси правоспособен ел.монтър;
- е) да извършва работа, която не му е възложена;

ж) да извършва заваръчни работи по съдове, намиращи се под налягане - котли, въздухопроводи, въздухосборници и др.

з) да извършва заваръчни работи по цистерни, резервоари или други съдове, служещи за пренасяне или съхранение на горивни и лесно-запалителни материали, без извършване на предварителна за това подготовка – почистване, промиване, подсушаване, продухване, проветряване и т.н.

и) да работи на открито по време на дъжд, сняг, буря и гръмотевици;

к) да извършва ел.заваръчни работи в близост не по-малко от 5 м до горими материали;

л) да работи без ЛПС и СРО, а също и с неизправни такива.

Чл. 170. Отоплителни уреди с електрически ток (ОУ)

1. ОУ да бъдат стандартни и напълно изправни;
2. да се поддържат и използват правилно, като се спазват противопожарните правила;
3. когато работят, винаги да бъдат под наблюдение;
4. да са поставени негорими подложки под тях;
5. да са поставени най-малко на 80 см от горими конструкции, материали, мебели и други;
6. акумулиращите печки да се използват върху негорима основа и да се захранват от отделен токов кръг;
7. електрическите инсталациите, в които се включват ел.печките, трябва да са изправни и да не се претоварват;
8. не се допуска подсилването на ел.предпазителите (бушоните);
9. ОУ не могат да се използват в помещения, където се работи или се съхраняват леснозапалими и горими течности, горими газове, пожароопасни прахове и други.

Чл. 171. Изисквания по безопасност на труда при строително-монтажни работи

При СМР извършвани от външни организации и фирми последните трябва да спазват:

1. Изискванията за пожарна безопасност, предвидени в Наредба № Из-2377/15.09.2011 г. Тези изисквания са задължителни за всички работници от фирмата, извършващи ремонта.

2. Работниците, извършващи ремонта, ежедневно да се инструктират по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана. Същите да се подписват в книгата за инструктажи.

3. Работещите да се запознаят със заповедта на Директора относно пожаробезопасно извършване на огневи работи, ако се налагат такива.

4. В сградата на училището е забранено тютюнопушенето.

5. Работниците да са инструктирани от прекия си ръководител за безопасна работа с ел.къртачи и ел.дрелки.

6. Работниците да съблюдават противопожарните изисквания при подготовка на работните места преди, по време и след приключване на работа.

7. При извършване на ремонтни работи работниците да не изхвърлят материали в канализацията на сградата на училището. Да не оставят материали в сградата, за да се избегнат нараняванията.

8. Отпадните материали и други строителни отпадъци да се извозват от района на училището и да се изхвърлят на предвидените за целта места.

9. Забранено е внасянето на алкохол, хладни оръжия и предмети, които могат да застрашат живота на работниците и на работещите в училището.

10. При възникване на инциденти по време на ремонтните работи, незабавно да се уведоми ръководството на училището, противопожарната комисия, медицинската сестра и противопожарната служба.

Чл. 172. Правила за безопасна работа в училищната мрежа и в Интернет –

1. Тези правила уреждат основните принципи на училищната политика, правомощията на училищното ръководство, педагогическия персонал и системния администратор, както и правата и задълженията на учениците и правата на родителите, свързани с работата на учениците в училищната мрежа и в интернет, наричани по-нататък за краткост “мрежата”.

2. Училищната политиката за работа в интернет има за цел да осигури и организира използването на образователния потенциал както на училищната мрежа, така и на глобалната мрежа, в съчетание със система от мерки за сигурност и безопасност на учениците.

3. Правилата се прилагат в училищата и обслужващите звена от системата на народната просвета, които осигуряват на учениците достъп до училищната компютърна мрежа и в интернет.

4. Основните принципи на училищната политика за работа в училищната мрежа и в интернет са:

- Равен достъп на всички ученици;
- Защита на учениците от вредно или незаконно съдържание и информация като: порнография, проповядване на насилие и тероризъм, етническа и религиозна нетолерантност, търговия с наркотици, хазарт и др.;
- Зачитане и защита на личната неприкосновеност;
- Подготовка и контрол на учениците за компетентно и отговорно поведение;
- Сътрудничество между училището и родителите;

5. Училищната компютърна мрежа и интернет се използват от учениците само за образователни цели.

6. Правилата за безопасна работа в интернет, които учениците са задължени да спазват се поставят на видно място във всеки компютърен кабинет.

7. Училището или обслужващо звено осигурява за всяко работно място подходяща форма за регистрация на трите имена, номера и класа на ученика, началния и крайния момент на работа му с компютъра. Регистрацията се удостоверява с подпис на лицето, пряко контролиращо работата на ученика.

8. Директорът е длъжен да:

8.1. Организира и контролира цялостната дейност по изпълнението на тези правила.

8.2. Осигурява и насърчава свободния и равен достъп на учениците до училищната мрежа и интернет в съответствие с учебния план и възможностите на училището.

8.3. Създава възможности за обогатяване и разширяване на образователния процес чрез училищната мрежа и интернет, включително и в извънучебно време.

8.4. Утвърждава график за работа на учениците в училищната мрежа и в интернет извън редовните учебни занятия.

8.5. Организира и контролира прилагането на мерки, включително и съвместно с интернет доставчика, ограничаващи достъпа на учениците до вредно или незаконно съдържание в интернет в съответствие с действащото законодателство в Република България.

8.6. Предварително одобрява материалите за публикуване в училищната интернет страница и осигурява наблюдение и контрол върху нейното съдържание в съответствие с принципите на училищната политика.

8.7. Осигурява ефективен постоянен контрол по спазване на правилата за работата на учениците в училищната мрежа и в интернет.

8.8. Осигурява здравословни и безопасни условия на работните места в съответствие с нормативните изисквания.

8.9. Осигурява при техническа възможност проследяване на трафика, осъществяван чрез училищната мрежа.

8.10. Информира учениците, че трафика се следи и при констатирани нарушения може да бъде установено лицето, което ги е извършило.

8.11. Уведомява родителите за предприетите от ръководството мерки за осигуряване на безопасен и контролиран интернет достъп в училище и в къщи.

8.12. Уведомява незабавно компетентните органи при констатиране на незаконно съдържание в училищната мрежа и в интернет.

8.13. Организира в началото на всяка учебна година запознаване на учениците и родителите с училищните правила за безопасна работа в мрежата.

8.14. Осигурява отговорно лице, което да изпълнява функциите на системен администратор.

8.15. Предприема мерки за реализиране на отговорността на виновните лица при констатирани нарушения на тези правила.

9. Правомощия на учителите, възпитателите, ръководителите на учебно-изчислителни кабинети и системните администратори

10. Учителите, възпитателите и ръководителите на учебно-изчислителни кабинети са длъжни да:

10.1. Разясняват правилата за безопасно и отговорно поведение при работа в училищната мрежа и в интернет.

10.2. Използват възможностите на интернет за обогатяване и разширяване на учебната дейност като възлагат на учениците конкретни проучвания, предоставят списък с подходящи интернет адреси и др.

10.3. Осъществяват непрекъснато наблюдение и контрол върху работата на учениците в училищната мрежа и в интернет в учебно и в извънучебно време. Удостоверяват регистрацията на учениците по чл. 7.

10.4. Предприемат незабавни мерки за преустановяване на достъпа на учениците

до незаконно съдържание в мрежата.

10.5. Уведомяват незабавно директора на училището или на обслужващото звено при нарушаване на правилата или при установяване на незаконно съдържание в мрежата.

11. Учителите, възпитателите и ръководителите на учебно-изчислителни кабинети не носят отговорност, ако учениците случайно попаднат на вредно или незаконно съдържание в интернет.

12. Права и задължения на учениците

12.1. Учениците имат право на: Равен достъп до училищната компютърна мрежа и в интернет, при спазване на училищната политика.

12.2. Работа в мрежата и в извънучебно време по утвърден от директора график.

12.3. Работа в мрежата само под контрола на определено от директора лице.

13. Обучение за компетентно и отговорно поведение в училищната компютърна мрежа и в интернет.

14. Да бъдат информирани за училищната политика за работа в мрежата.

Чл. 172. Учениците са длъжни да спазват следните правила за безопасна работа в мрежата:

1. Училищната мрежа и интернет се използват само за образователни цели.

2. Забранено е използването на мрежата за извършване на стопанска или незаконна дейност.

3. Учениците не трябва да предоставят лична информация за себе си и за своите родители като име, парола, адрес, домашен телефон, месторабота и служебен телефон на родителите, без предварително разрешение от тях.

4. Не се разрешава изпращане или публикуване на снимки на ученици или на техни близки, без предварително съгласие на родителите.

5. Учениците не трябва да приемат срещи с лица, с които са се запознали в интернет, освен след съгласието на родителите.

6. Учениците са длъжни да информират незабавно лицето, под чието наблюдение и контрол работят, когато попаднат на материали, които ги карат да се чувстват неудобно или на материали с вредно или незаконно съдържание като порнография, проповядване на насилие и тероризъм, етническа и религиозна нетолерантност, търговия с наркотици, хазарт и др.

7. Учениците не трябва да изпращат или да отговарят на съобщения, които са

обидни, заплашващи или неприлични;

8. Учениците не трябва да отварят приложения на електронна поща, получена от непознат подател.

9. Забранено е изпращането на анонимни или верижни съобщения.

10. Забранено е извършването на дейност, която застрашава целостта на училищната компютърна мрежа или атакува други системи.

11. Забранява се използването на чуждо потребителско име, парола и електронна поща.

12. Учениците не трябва да представят неверни данни за себе си.

13. Забранено е използването на нелицензиран софтуер, на авторски материали без разрешение, както и всяка друга дейност, която нарушава авторски права.

14. При работа в мрежата учениците трябва да уважават правата на другите и да пазят доброто име на училището.

Чл. 173. Права и задължения на родителите

1. Родителите имат право:

- Да бъдат информирани за училищната политика за безопасна работа в мрежата.

- Да участват със свои предложения в определянето на насоките и мерките за безопасно използване на интернет в училище.

- Да получават информация за рисковете и заплахите за безопасността на техните деца при работа в интернет в училище и в къщи.

- Да бъдат своевременно информирани и да участват съвместно с училищното ръководство при разрешаване на всеки конкретен проблем, свързан с нарушаване на правилата от страна на техните деца.

- Да сигнализират училището, когато получат информация за нарушения.

- В началото на всяка учебна година родителите се запознават с училищните правила за безопасна работа в училищната мрежа и в интернет, което удостоверяват с подписа си.

Чл. 174. Компютърни кабинети

1. Компютърното обучение в учебните и извънучебни дейности на учениците се провежда в учебни кабинети, оборудвани с персонални компютри, наричани компютърни кабинети.

2. Учебните компютърни кабинети трябва да отговарят на санитарно-хигиенните норми и изисквания за помещения, обзавеждане и технически средства и фактори на работната среда.

3. За провеждане на обучение в компютърните кабинети е необходимо разрешение на РЗИ – Русе.

4. Задължения на преподавателя

- Преподавателят е длъжен да запознае обучаваните от него ученици с изискванията за техника на безопасност.

- Преподавателят е длъжен да проведе инструктаж срещу подпис в инструктажната книга на учениците преди започване на работа в компютърен кабинет. Инструктажът се провежда за нормите и хигиенните правила при работа с персонални компютри, както и за вредните последствия от продължителни занимания.

- Преподавателят носи цялата отговорност по опазване и съхранение на техниката в компютърния кабинет.

- Ако по време на учебни занятия възникне повреда или каквато и да била неизправност, преподавателят е длъжен незабавно да съобщи на ръководството на училището.

- Преподавателят е длъжен да осъществява контрол по спазване на нормите и хигиенните правила, както и правилата за безопасни условия на труд, възпитание и обучение по време на занятията.

С оглед на безопасната работа на учениците и опазване на компютърната техника **на учениците са забранява:**

1. Да влизат в компютърния кабинет без преподавател;
2. Да използват компютърната техника в часовете или междучасието без разрешение на преподавател;
3. Да разглобяват и разменят работещи и неработещи устройства;
4. Да променят настройките на компютърната мрежа
5. Да подават напрежение в електрическата мрежа от шалтера;
6. Да ползват открити кабели, куплунги та компютрите по време на работа;

По време на работа учениците са длъжни стриктно да спазват всички инструкции на преподавателя.

РАЗДЕЛ VI

ОРГАНИЗИРАНО ПРИДВИЖВАНЕ НА ДЕЦА, УЧЕНИЦИ И ДРУГ ПЕРСОНАЛ

КАТО ПЕШЕХОДЦИ, ВЕЛОСИПЕДИСТИ ИЛИ ПЪТНИЦИ В ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА

Чл. 175. При организирано придвижване на деца, ученици и друг персонал като пешеходци, велосипедисти или пътници в транспортни средства се спазват изискванията на Закона за движение по пътищата и Правилника за прилагането му.

Чл. 176. Организирано придвижване на ученици и друг персонал като пешеходци или пътници в транспортни средства:

1. Пешеходците, които участват в движението по пътищата са длъжни да спазват установените правила, да не създават опасност или пречка в движението;

2. Пешеходците се движат от дясната страна по тротоарите, а ако няма такива - по банкетите.

3. Върху платното за движение пешеходците могат да стъпват само, когато движението по тротоара е невъзможно и когато е необходимо да се премине на другия тротоар или банкет.

4. Допуска се движение по пътното платно само в случай на организирани шествия, колони или процесии. Колоните не могат да бъдат повече от 4 деца в редица и се движат в крайната част на дясното платно. За сигнализиране на останалите участници в движението първият и последният от лявата страна носят червен флаг денем или фенери нощем и при намалена видимост. Фенерът, носен в началото на колоната, е с бяла светлина, а този в края – с червена.

За носене на флаговете и фенерите отговарят водачите (ръководителите) на колоните.

5. Преминаването през пътя не може да стане на друго място, освен на пешеходна пътека;

6. Когато видимостта е намалена, движението на колони по платното е забранено;

7. Водачите на колоната да се движат от дясната страна на колоната, за да наблюдават и ръководят;

8. Пешеходците, които желаят да се качат на превозните средства, са длъжни да ги изчакат на определеното място – върху тротоара или на спец.острови за чакане;

9. Забранено е пешеходците да излизат на пътното платно пред или зад стоящи, спиращи или потеглящи превозни средства;

10. Пътниците могат да бъдат превозвани с обществени ПС, предназначени

специално за пътници, с лични ПС и със ПС, пригодени за тази цел – товарни автомобили;

11. Качването и слизането да става през вратите, след като ПС е спряло и винаги откъм страната на тротоара;

12. В товарните автомобили пътниците могат да се качват от пътното платно – от задната страна на автомобила, при условие че се вземат съответните предпазни мерки;

13. По време на пътуване на пътниците е забранено да стоят на стъпалата, да отварят вратите, да се навеждат през прозорците, да възпрепятстват затварянето на вратите, да стоят или седат там, където биха пречили на видимостта на водача;

14. Превозването на деца с товарни автомобили е забранено;

- броят на лицата, които могат да бъдат превозвани, зависи от товароподемността на автомобила, но не повече от установените за седане места;

- превозването на правостоящи пътници в автомобила е забранено;

- когато деца се превозват групово в автобуси, на предната и задната част на автобуса се поставя надпис “ДЕЦА”. Такъв надпис се поставя и при превозване на деца с таксиметрови и леки автомобили.

Чл. 177. Организиране на отдих и туризъм на учениците

(1) За всеки организиран отдих и туризъм по Наредба № 2/24.04.1997 г. за организиране и провеждане на детски и ученически отдих и туризъм на МОН, обн. в ДВ, бр.43/1997 г., изм. и доп. бр. 74/2005 г., изм. и доп. бр.24/2006 г. директорът на СУ “Христо Ботев”

1. издава заповед по чл. 12 /Наредба № 2/ за провеждане на формата, която задължително съдържа:

а) начална и крайна дата на организирания отдих и туризъм;

б) начален, краен пункт и маршрут на пътуването;

в) ръководния и педагогическия персонал, отговорни за провеждането на формата, и техните задължения;

2. командирова служителите на училището, определени за провеждането на формата;

3. организира и контролира:

а) информирането на родителите, настойниците или попечителите на децата или учениците за провеждане на формата;

б) предоставянето на писмено съгласие на родителите, настойниците или

попечителите за участие на детето или ученика в съответната форма;

4. организира и контролира провеждането на инструктаж на децата или учениците и на техните родители, настойници или попечители за безопасност и културно поведение; проведеният инструктаж се удостоверява с подписите на участниците в съответната форма на организиран отдих и на техните родители, настойници или попечители;

5. контролира предоставянето за всеки ученик на документ, издаден от личния (семеен) лекар на ученика;

6. заверява с подпис и печат списък на учениците с данни за трите имена, дата и година на раждане, група или клас;

7. изисква от лицата, предоставящи туристическата услуга, да удостоверят правото си да извършват съответния вид туристическа дейност - когато отдихът се организира по договор;

8. изисква данни за лиценза на превозвача, когато превозът на учениците се организира с автобус;

9. контролира застраховането на участниците във формите.

10. за всяко отделно мероприятие /обучение, екскурзия, зелени училища, летни лагери и др./ , в което е предвидено изхранване на ученици, следва да дадат информация с доклад в пакета документи следните данни:

- място на провеждане на мероприятиято,

- период на провеждане,

- заведение за обществено хранене, в което ще се изхранват участниците в мероприятиято.

(2). Когато формите на организиран отдих по чл. 8 /Наредба № 2/ се провеждат през учебно време, директорът организира, осигурява и контролира преструктурирането на учебното съдържание.

Чл. 178. Преди всяко провеждане на формите на организиран отдих и туризъм по чл. 8 /Наредба № 2/ директорите на училища уведомяват Регионален инспекторат по образованието – Русе десет работни дни преди провеждане на мероприятиято и представят в писмена форма предварителна информация за:

1. формата на организиран отдих и туризъм;

2. общите условия на организиран отдих и туризъм, която задължително включва:

а) начална и крайна дата на организиран отдих и туризъм;

- б) начален, краен пункт и маршрут на пътуването;
 - в) брой на нощувките, местоположението и вида на обектите за нощувка - когато пътуването включва нощувка;
 - г) транспортните средства, които ще бъдат използвани, данни за превозвача, а когато превозът на децата и учениците се организира с автобус - и данни за лиценза на превозвача;
 - д) организацията на хранене на децата и учениците;
3. специфичните условия на организиран отход и туризъм, в зависимост от формата;
4. лицето, което ще предоставя туристическата услуга, включително и за правото му да осъществява такава дейност - когато отходът се организира по договор;
5. информация за реструктуриране на учебното съдържание - когато формата на организиран отход и туризъм се провежда в учебно време.

Чл. 179. Към уведомлението по чл.12 се прилагат:

- а) писмена информация за условията на организиран отход и туризъм, предоставена от лицата, предлагащи туристическата услуга - когато отходът и туризмът се организират по договор;
 - б) заповедта по чл.12, ал. 1, т. 1;
 - в) списъкът на учениците;
 - г) писменото съгласие на родителите, настойниците или попечителите на децата или учениците за провеждане на формата по чл. 8 /Наредба № 2/;
 - д) доказателства за проведен инструктаж по чл.12, ал. 1, т.4;
 - е) документи, удостоверяващи правото на лицата, предоставящи туристическата услуга, да извършват съответния вид туристическа дейност - когато отходът се организира по договор;
 - ж) лицензът на превозвача - когато превозът на децата или учениците се организира с автобус.
- з). При необходимост началникът на РИО може да изиска от директора на училището допълнителна информация за организиран отход и туризъм.

Чл. 180. Формите на организиран отход и туризъм се провеждат, ако в 7-дневен срок от постъпване на документите или на допълнителната информация не е постъпило отрицателно мотивирано писмено становище от началника на РУО.

РАЗДЕЛ VII

ДЕЙНОСТ В СЛУЧАЙ НА АВАРИЯ, ПОЖАР ИЛИ ПРИРОДНО БЕДСТВИЕ

Чл. 181. Педагогическият съвет утвърждава състава и директорът на СУ “Христо Ботев” назначава със заповед комисия за организиране и провеждане на аварийно-спасителните работи не по-късно от началото на учебната година.

Чл.182. Комисията по чл. 181 разработва и директорът утвърждава План за предотвратяване и ликвидиране на бедствия, аварии и катастрофи не по-късно от началото на учебната година.

Чл. 183. Всички длъжностни лица и ученици се запознават с Плана за предотвратяване и ликвидиране на бедствия, аварии и катастрофи срещу подпис.

Чл. 184. За осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд при провеждане на извънучилищна и трудова дейност в училището да се спазват установените в Република България единни правила, норми и изисквания.

Чл. 185. В случай на пожар, авария или природно бедствие директорът, педагогическият и обслужващият персонал са длъжни:

а).незабавно да съобщават за възникналата ситуация в противопожарната служба и другите органи за оказване на помощ и да дадат сигнал за тревога;

б). да предприемат всички зависещи от тях мерки за извеждане на учениците и други лица от помещението. Най-малките да се евакуират първи.

Евакуацията започва от помещението, от където е възникнала аварията, пожарът или помещението, засегнато най-много от природното бедствие, както и от помещенията, застрашени от разпространяване на създалата се опасност.

в). да преброят всички евакуирани ученици и наличието им да се свери с поименния списък на групата или класа;

г). да изпратят изведените ученици на безопасно място;

д). незабавно да започнат действия със собствени сили и наличните средства за потушаване на пожара (спиране на развитието на опасностите от аварията или бедствието);

е). да окажат първа долекарска помощ на пострадалите;

ж). да отделят лице за посрещане на пристигащите групи за оказване на помощ, което да дава ясна информация за случилото се, кои са евакуирани и в кои помещения са останали хора;

з). да оказват пълно съдействие на групите за помощ;

и). за всяка авария, пожар или природно бедствие да се уведомява РУО.

ГЛАВА ТРЕТА

ИНСТРУКТАЖИ И ОБУЧЕНИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТТА, ХИГИЕНАТА НА ТРУДА И ПРОТИВОПОЖАРНАТА ОХРАНА

Чл. 186. Директорът на училището с писмена заповед създава организация за цялостното провеждане на видовете инструктажи, техния обхват, продължителност, тематика и програми, както и длъжностните лица, които ще ги провеждат в пълно съответствие с изискванията на Наредба №РД-07-2/16.12.2009 г.на МТСП

Чл. 187 (1). Всеки работник/служител/учител/ученик, който постъпва на работа или да се обучава, независимо от неговата подготовка, образование, квалификация, трудов стаж, по същата или друга професия, да се допуска на работа/обучение, само след като бъде подробно инструктиран по БХТ и ППО.

(2). Инструктажи да се провеждат и с командировани в училището и звената работници/служители.

(3). Инструктажите да се провеждат през време на работа.

Чл. 188. На учениците, учителите и служителите на СУ “Христо Ботев” се провеждат следните видове инструктажи и обучение по БХТ и ППО

1. Начален инструктаж;
2. Периодичен инструктаж;
3. Инструктаж на работното място;
4. Извънреден инструктаж – при възникване на трудови злополуки или настъпване на ПТП.

Чл. 189. Проведените инструктажи се документират в книги за инструктаж, съгласно Наредба № РД-07-2/16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Чл. 190. Провелият начален инструктаж издава служебна бележка, която се съхранява в личното досие на работника или служителя.

Чл. 191. Директорът утвърждава със заповед програми за начален инструктаж и инструктажи на работното място в кабинетите и работилниците.

Чл. 192. Ежегодно да се организира обучение за повишаване на знанията по БХТ и ППО на длъжностните лица, които ръководят и управляват трудовите и учебни процеси и на тези, определени да провеждат инструктажите.

ГЛАВА ЧЕТИВЪРТА

ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ

Чл. 193. Всяка допусната трудова злополука да се регистрира и отчита по реда на Наредбата за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки (ДВ, бр. 6/2000, изм. и доп. Бр.19/2002 г.).

Чл. 194. В началото на учебната година директорът на СОУ “Христо Ботев” определя със заповед лицето, което ще поддържа Регистъра на трудовите злополуки и ще съхранява декларациите съгласно чл. 14, ал. 2 от Наредбата за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудови злополуки. (ДВ. бр. 6 от 2000 г.)

Чл. 195. Регистърът на трудовите злополуки съдържа данни за:

1. Номерът и датата на трудовата злополука;
2. Входящия номер на декларацията в териториалното поделение на НОИ;
3. Трите имена и ЕГН на пострадалия;
4. Номерът и датата на разпореждането на териториалното поделение на НОИ за приемане или за неприемане на злополуката като трудова;
5. Последници от злополуката;
6. Броят на дните (календарни и работни) от злополуката

Чл. 196. Когато обстоятелствата, при които е станала злополуката, дават основания да се предполага, че тя е трудова, директорът или упълномощеното от него длъжностно лице са длъжни в срок от три работни дни от узнаването за нейното настъпване да подадат в териториалното поделение на НОИ по регистрация на осигурения декларация по образец, обнародван в ДВ бр. 10/2002 год. Декларацията се вписва в Регистъра за трудови злополуки.

ГЛАВА ПЕТА

ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ УВРЕЖДАНЕ НА ЗДРАВЕСТО

Чл. 197 В аптечките в работилниците и лабораториите трябва да има заредени превързочни материали: обезболяващи- аналгин и др., марля, памук, бинтове, лейкопласт, триъгълна кърпа, йодасепт, кислородна вода, риванол- разтвор и др.

Чл. 198. Учителите, помощният персонал и учениците трябва да бъдат обучени да оказват първична долекарска помощ при различни видове травми/ обработка на рани, превръзки при попадане на голямо чуждо тяло в раната, кръвоспиране, долекарска помощ при увреждане на стави и кости- навяхване, изкълчване и фрактури/.

Чл. 199. Обработка на рани

1. Почистването на раната от грубо замърсяване се извършва, като се отстраняват малки чужди тела на повърхностния слой на раната с тампон и се промива с кислородна вода. Обработката е от краищата на раната навън с памук, напоен със спирт или йодна тинктура. Върху раната се поставя стерилна превръзка, като се използва стерилна марля, чисти кърпи и други и се внимава да не се замърси допълнително. При повърхностни рани може да се използва цитопласт.

2. Ако направената превръзка е напоена с кръв, да не се сменя, а да се направи друга върху нея.

3. Ако в раната е попаднало голямо чуждо тяло, кръвотечението се спира, като се притиснат краищата на раната около чуждото тяло. Върху раната и чуждото тяло се поставя марлена превръзка. С бинта не се минава върху чуждото тяло. При попадане на чужди тела в окото се прави суха превръзка с марля или чиста кърпа, или само пострадалия се отвежда при лекар.

Бинтът се навива от ляво на дясно, като намотките са равномерни. Започва се от потънката част на крайника към по –дебелата.

4. Да не се пипа раната с ръце, защото върху тях има много микроби, способни да предизвикат инфекция!

5. Да не се промива раната с вода или други течности, за да не попадат замърсяващите материи, намиращи се около нея, вътре в самата рана!

6. Да не се поставя памук върху раната!

7. Пострадалият се транспортира с придружител и се вземат мерки да не настъпят усложнения.

Чл. 200. Кръвотечения и кръвоспиране

1. Според наранения кръвоносен съд кръвотеченията са :

- **Артериални**- изтичането на кръвта е на тласъци в съответствие с ударите на сърцето. Има ярко червен цвят / наситена е с кислород/. Тези кръвотечения са най-опасни;

- **Венозно** –кървта има тъмно червен цвят и изтича равномерно;

- **Капилярни**- кръвта изтича на капки.

2. Кръвоспиране – при външно кръвотечение може да се извършва ръчно притискане на кървящия кръвоносен съд на мястото на нараняването или чрез кръвоспираща превръзка над раната; пристягане с гумен маркуч, бинт, турникет или друго подръчно средство; чрез максимално свиване на крайника.

Пристяга се докато пулсът на артериите под мястото на притискане изчезне. На това място се поставя бележка с ден и час на превръзката, като времетраенето и е до 2 часа. На всеки 1 до 2 часа се отпуска малко превръзката, за да се ороси крайникът, след това се затяга отново.

3. Кръвоспиране при кръвотечение от носа – при удар пряко върху носа може да се получи кръвотечение. Кръвоспирането се извършва със студен компрес или тампон от марля или памук, напоен с кислородна вода в кървящата ноздра.

Чл. 201. Травми

1. Наранявания в коремната област –пострадалият трябва да лежи със свити към корема крака. Върху корема се поставя бутилка със студена вода, или ако има лед. При съмнения за инфаркт пострадалият се поставя в седнало положение. При тези наранявания бързо да се вика бърза помощ.

2. Навяхвания – Първичната долекарска помощ е повдигане на пострадалия крайник, поставяне на студен компрес или лед, налягане на стегната бинтова превръзка, създаване на пълен покой на крайника и даване на обезболяващи лекарства.

3. Изкълчвания –Признаците са: силна болка около ставата, невъзможност да се движи ставата, видима деформация в ставата, подуване или посиняване около ставата и принудително положение на крайника. Първичната долекарска помощ е стегната превръзка, ограничаване на движението и лед, създаване на пълен покой, даване на болкоуспокояващи.

4. Фрактура на костите - Признаците са : болка, оток, кръвоизлив, деформация на крайника, неспособност за нормално движение, патологична подвижност и затруднено дишане. Първичната долекарска помощ е кръвоспиране, даване на обезболяващи средства, обездвижване на крайника, като се спазва изискването да бъдат обхванати две съседни стави. Изключение се прави само за счупено бедро, като при него се обхващат три стави – колянна, тазобедрена и глезенна. Обездвижването / имобилизацията / е специфично за всяка част от човешкото тяло закрепване на шината може да стане с бинт, триъгълна кърпа или колани.

5. При обездвижване на гръбначния стълб, пострадалия не се поставя по корем.

6. Върху превръзката на раната и върху кръвоспиращата превръзка не се поставя фиксираща превръзка за имобилизация.

Чл. 202. Реанимация на дишането и кръвообращението

1. Тази помощ се налага при травматичен шок, поражения от електрически ток и други травми. Извършва се в следната последователност: освобождаване на горните дихателни пътища от чужди тела и материали и поддържане на тяхната проходимост. Ако дихателните пътища са запушени от обръщането на езика, то е необходимо той да се изтегли напред и да се фиксира в това положение. Фиксирането се извършва при максимално наклоняване на главата назад и едновременно притискане на горната челюст към долната, а дрехите се разхлабват. Дишането се подпомага като се използват някои от начините за изкуствено дишане. При изкуствено дишане уста в уста оказващият помощ поема дълбоко въздух и през марля енергично го издишва в устата на пострадалия, като му запушва носа. Пострадалият извършва пасивно издишване със своя гръден кош.

2. Ако е нарушена сърдечната дейност / пулсът се усеща слабо/, наред с изкуственото дишане се прави непряк масаж на сърцето, като се редуват 10 притискания на гръдния кош и 3/ три / вдишвания и издишвания.

Чл. 203. Отравяния и изгаряния

1. Отравяния от токсични газове. Въглеродният диоксид е силно токсичен газ без цвят и мирис. Отравянето се характеризира с главоболие, световъртеж, тежест и сърцебиене. Първичната долекарска помощ започва с извеждане от помещението на чист въздух. Ако е необходимо се прави изкуствено дишане или разтривки на тялото, затопляне на краката или кратковременно вдишване на спиртни пари.

2. Изгаряния - получават се под действието на топлина / гореща течност, огън, нажежени локални предмети/, киселини и основи, радиоактивно облъчване, получени по време на учебна практика и учебна лаборатория.

Три са степените на изгаряния:

-първа степен – зачервяване на кожата;

-втора степен – мехури с бледожълтеникава течност, болезнени, лесно се пукат и загняват;

-трета степен- некроза на кожата, засегнато подкожие, получава се дълбока рана.

Първична долекарска помощ при първа степен се прави с превръзка с 5 %-ен разтвор на натриев бикарбонат или суха стерилна превръзка.

Внимание! Мехурите не се пукат, дрехите се режат, а не се събличат.

При особено тежки изгаряния, долекарската помощ е суха стерилна превръзка, даване на обезболяващи и изнасяне от мястото на поражение. На пострадалия се дават подсладени течности / топъл чай, тонизиращи напитки или солени разтвори/.

3.Първична долекарска помощ при изгаряния от киселини и основи. Изгореното място се промива със силна струя вода. При поражение от киселини се неутрализира със слаб разтвор на сода бикарбонат, а при основи се неутрализира със слаб оцетен разтвор. След неутрализация се поставя суха стерилна превръзка.

4.**Токсикоинфекция** – усложнения при тежки изгаряния, придружени с повишена температура, нервни разстройства, които довеждат до тежки психози и допълнителни усложнения.

Първична долекарска помощ при токсикоинфекция- дават се обезболяващи и се прави суха стерилна превръзка.

Чл. 204. Долекарска помощ при поражения от електрически ток

Първична помощ при електрически травми - операции по оказване на първична долекарска помощ се извършват в следната последователност:

- освобождаване на пострадалия по най-бързия начин от напрежението - като до 1000 V, със сухи, непроводими предмети, а над 1000 V да се използват боти, ръкавици, щанги за съответното напрежение;

- осигуряване на падането, ако пострадалия се намира на височина;

- да се предвидят допълнителни източници на светлина, които де работят при изключване на общото хранване;

- разкопчаване на дрехите, осигуряване на достъп на чист въздух, към носа да се поднася памук напоен с амоняк, лицето се намокря с вода, прави се проверка за дишане и пулс на пострадалия.

- ако пострадалия е в безсъзнание и дишането и пулса са много слаби, се правят следните действия;

- освобождаване от дрехите;
- разтваряне на устата;
- почистване на устната кухина;
- осигуряване на проходимост на дихателните пътища;
- изкуствено дишане;
- индиректен масаж на сърцето;
- поставят се студени компреси на очите.
- при изгаряния от електрически ток се действа както при други случаи.

- електроофталмия / възпаление на ретината и роговицата и осветяване /.
Получава се при работа с електрожен, когато не се използват лични предпазни средства. Поставят се студени и компреси, дават се аналгетици и се изпраща при офталмолог.

ТЕЛЕФОНИ: Национален телефон 112

ГЛАВА ШЕСТА

ДОКУМЕНТАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ, ОСИГУРЯВАЩИ ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

Чл. 205. Ревизионна книга за препоръки и предписания на контролните органи, заверена от Д „ОИТ” – Русе.

- Регистър за трудови злополуки и декларации по образец.
- Папка с протоколи от заседания на КУТ и ли ГУТ.
- Санитарен журнал.
- Удостоверения за първоначално и ежегодно обучение на представителите на КУТ или ГУТ /копия – в личните дела/.
- Книги за инструктаж
- Служебни бележки за проведен начален инструктаж – в личните дела.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Отговорност за изпълнение на правилника носят ръководството на учебното заведение и съответните длъжностни лица.

§2. Правилникът се утвърждава от директора на училището

§3. Забранява се изпълнението на заповеди и нареждания, противоречащи на този правилник.

§4. При сключване на договори с други организации за провеждане на производствена практика или друг вид дейност, следва да се предвиждат мерки за осигуряване на безопасни условия на обучение и труд.

§5. Забранено е:

Да се сключват трудови договори с лица, които:

- нямат необходимата квалификация;
- не са навършили 18 години и нямат разрешение на Районната инспекция по труда;
- нямат предварителен медицински преглед.

Да се допускат на работа лица, които:

- не са сключили трудов договор;
- не са инструктирани и запознати с условията и изискванията за безопасна работа;
- са употребили преди или употребяват алкохол и други упойващи вещества през работно време.

§6. На работните места на лицата с трудови договори, местата за обучение и трудова дейност за учениците, машините и съоръженията, кабинетите и работилниците да се изготвят и поставят на видно място инструкции за безопасна работа.

§7. На работните и учебни места, където съществуват опасности, които не могат да бъдат отстранени чрез технически средства за колективна защита или други методи, да се поставят знаци и сигнали съгласно Наредба № РД-07/8 от 20.12.2008 г за минималните изисквания за знаците и сигналите за безопасност и/или здраве при работа.